1. Demografický vývoj

Demografický vývoj kraje je velkou měrou ovlivněn suburbanizačními procesy v okolí Prahy.

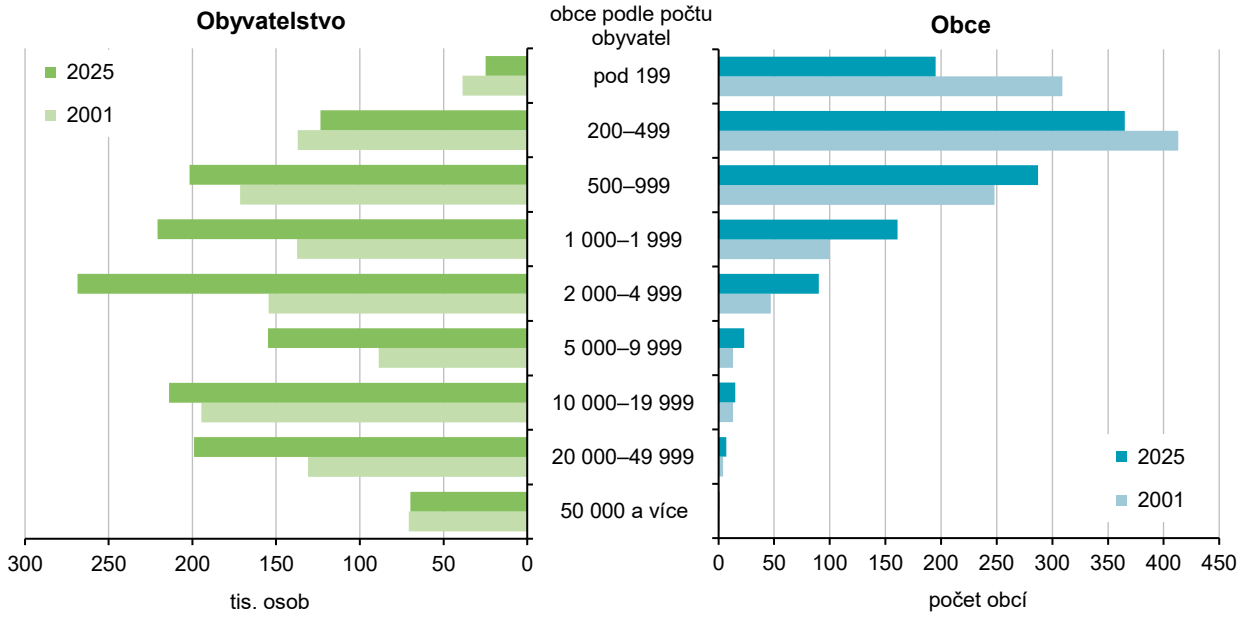
Ještě před rokem 1989 byl Středočeský kraj regionem vyznačujícím se stagnujícím či klesajícím počtem obyvatel, kromě toho v něm žilo v té době v porovnání s ostatními kraji po Praze věkově nejstarší obyvatelstvo u nás. V polovině 90. let minulého století se tato situace začala měnit a Středočeský kraj se stal regionem s největšími nárůsty počtu obyvatel mezi kraji. To vedlo k tomu, že se v polovině roku 2010 stal Středočeský kraj nejlidnatějším krajem v Česku a počínaje rokem 2011 také krajem s nejmladším obyvatelstvem u nás. Za příčinu toho je možné považovat proces suburbanizace, během něhož se začali stěhovat obyvatelé Prahy do jejího zázemí, s čímž je spojena mimo jiné i intenzivní bytová výstavba především v těsném sousedství Prahy a v oblastech s dobrou dopravní dostupností, a to především na územích v těsném dosahu dálniční a železniční sítě. Následkem toho jsou neustále probíhající změny fyzického prostředí a sociálně-demografických charakteristik obyvatelstva na daném území. Některé středočeské obce tak zaznamenaly nejvyšší přírůstky stěhováním v rámci celé republiky a jejich počty obyvatel se od poloviny 90. let několikanásobně zvýšily a průměrný věk obyvatel se přistěhovalectvím mladších osob citelně snížil. Citelný vliv na počet a strukturu obyvatel měl také rok 2022, kdy kraj zaznamenal rekordní nárůst počtu obyvatel vlivem migrační vlny obyvatel s dočasnou ochranou z válkou zasažené Ukrajiny.

Sídelní struktura

Středočeský kraj zabírá 13,9 % území státu.

Středočeský kraj byl koncem roku 2025 největším krajem České republiky a rozlohou 10 929 km^2 se na celkové výměře státu podílel 13,9 %. Hustotou zalidnění patřil koncem roku 2025 Středočeský kraj k průměrným, na kilometr čtvereční připadalo 135,2 obyvatel, přičemž v celé republice to bylo v průměru 138,4 obyvatel na km^2.

Graf 1.1 Sídelní struktura Středočeského kraje v letech 2001 a 2025 (k 31. 12.)

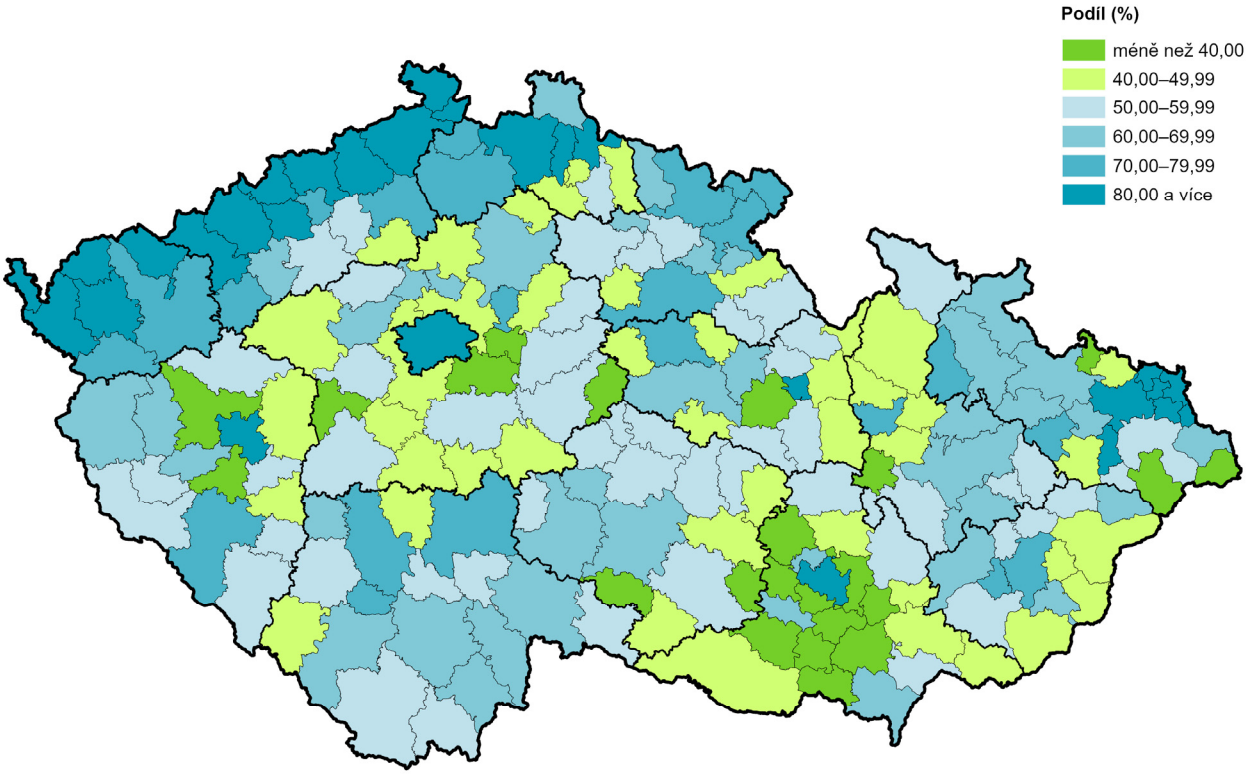

V roce 2001 měl kraj pátou nejnižší hustotu osídlení, v roce 2025 to byla sedmá nejnižší hodnota mezi kraji.

Zatímco ještě v roce 2001 se Středočeský kraj svojí hustotou zalidnění 102 obyvatel na km^2 umístil na páté pozici mezi kraji s nejnižší zalidněností, koncem roku 2025 byla krajská hodnota sedmá nejnižší. Hustota osídlení však byla v rámci kraje rozdílná. Nejvíce zalidněnými oblastmi tak byly části kraje, na jejichž území se nacházelo buď velké město, nebo oblasti v zázemí hlavního města, zatímco části kraje s nejnižší hustotou zalidnění se nacházely především na vnějších hranicích

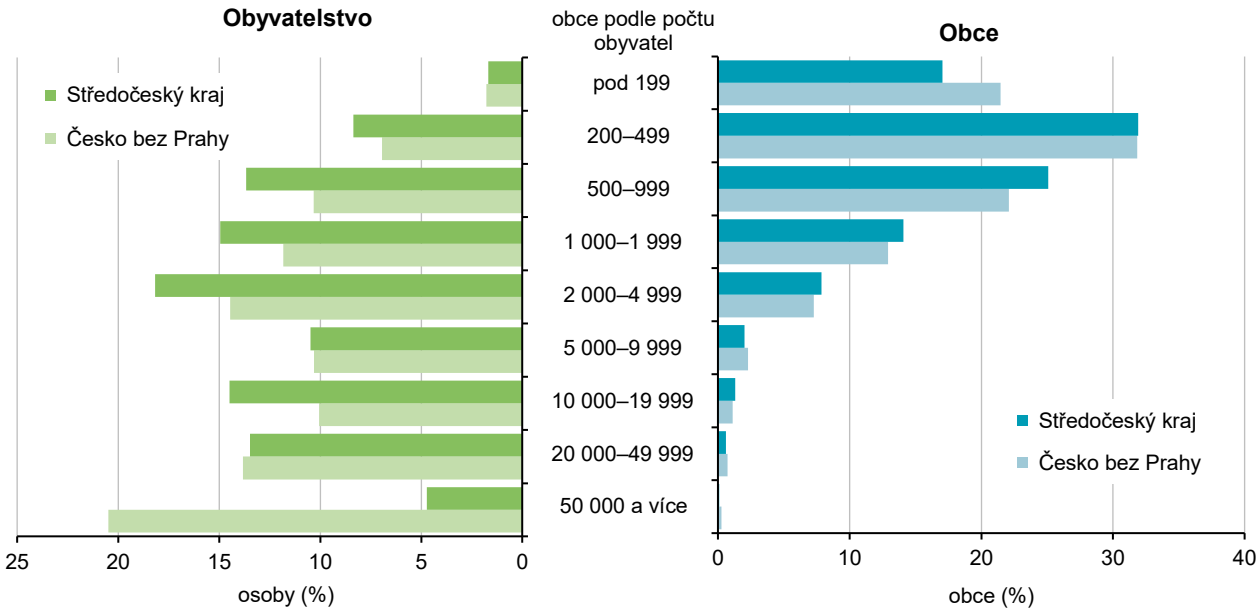
kraje, zejména na jihu při hranicích s Jihočeským a Plzeňským krajem a Krajem Vysočina. Nejvyšší hustota zalidnění se vyskytovala v okresech Praha-západ (282 obyvatel na km^2), Praha-východ (275 obyvatel na km^2) a Kladno (240 obyvatel na km^2), na opačné straně se nacházely okresy Rakovník (63 obyvatel na km^2), Benešov (71 obyvatel na km^2) a Příbram (76 obyvatel na km^2).

Kartogram 1.1 Podíl městského obyvatelstva v obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.2 Sídelní struktura Středočeského kraje a Česka bez Prahy k 31. 12. 2025

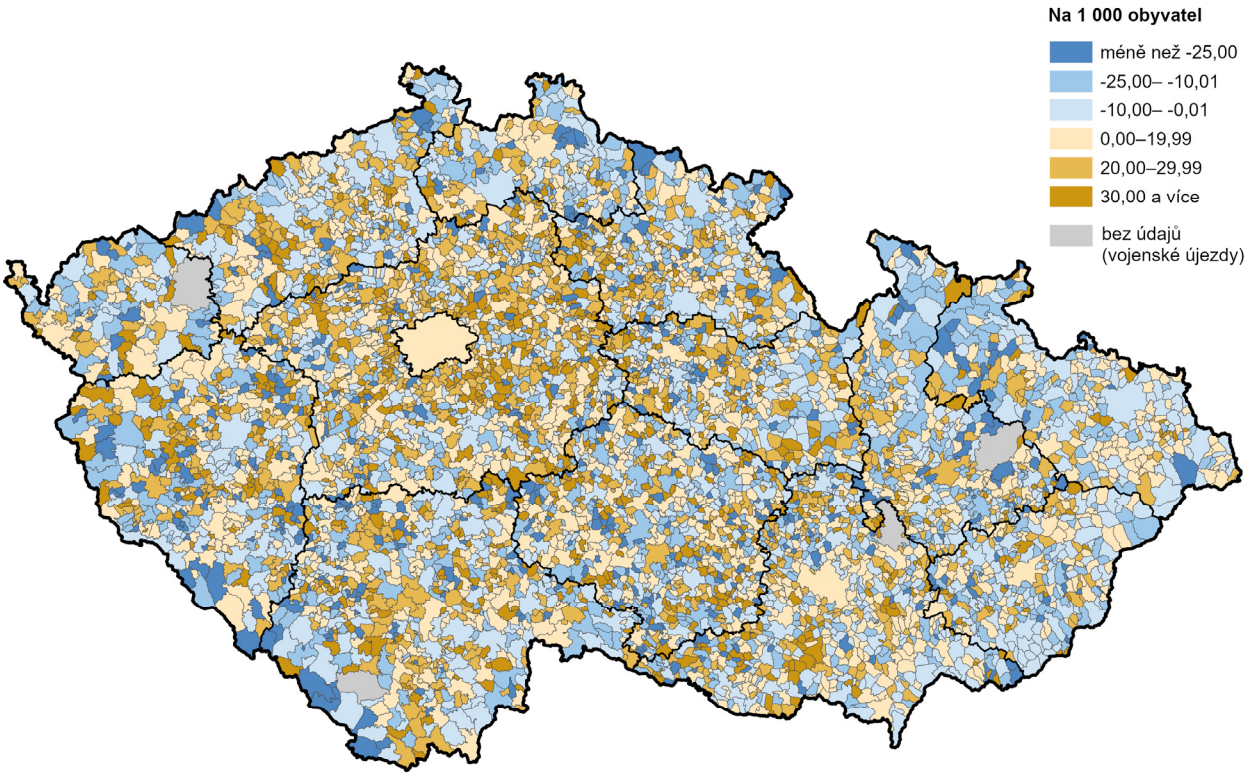
Hustota osídlení je ve Středočeském kraji rozdílná,

Z pohledu na správní obvody ORP byla koncem roku 2025 nejvyšší hustota zalidnění na Kladensku (369 obyvatel na km^2), ve správním obvodě Brandýs nad Labem-Stará Boleslav (334 obyvatel na km^2) a Neratovice (297 obyvatel na km^2), na opačné

nejvyšší je v okolí Prahy, nejmenší pak v jižní a jihozápadní části kraje.

straně se s nejnižší hustotou zalidnění nacházely správní obvody ORP převážně s venkovským charakterem osídlení u jižní vnější hranice kraje, a to Votice (45 obyvatel na km^2), Sedlčany (49 obyvatel na km^2) a Vlašim (54 obyvatel na km^2).

Kartogram 1.2 Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

Největší územní přesuny mezi okresy proběhly na začátku roku 2007.

Od roku 2001 zaznamenal Středočeský kraj celou řadu územních změn. Na počátku roku 2001 se jednalo o přesun 3,8 tis. obyvatel (obec Sázava) z okresu Kutná Hora do okresu Benešov. Na počátku roku 2007 proběhla celá řada územních změn mezi okresy, kromě okresů Beroun a Kutná Hora zaznamenaly meziokresní přesuny obcí všechny okresy Středočeského kraje. Největší úbytky zaznamenaly okresy Kolín (−10,3 tis.), Benešov (−5,3 tis.) a Mladá Boleslav (−3,5 tis.), na opačné straně získaly nejvíce nových obyvatel okresy Praha-východ (+17,5 tis.), Příbram (+6,4 tis.) a Kladno (+2,8 tis.).

Počátkem roku 2016 změnil Středočeský kraj své hranice následkem zrušení vojenského újezdu Brdy.

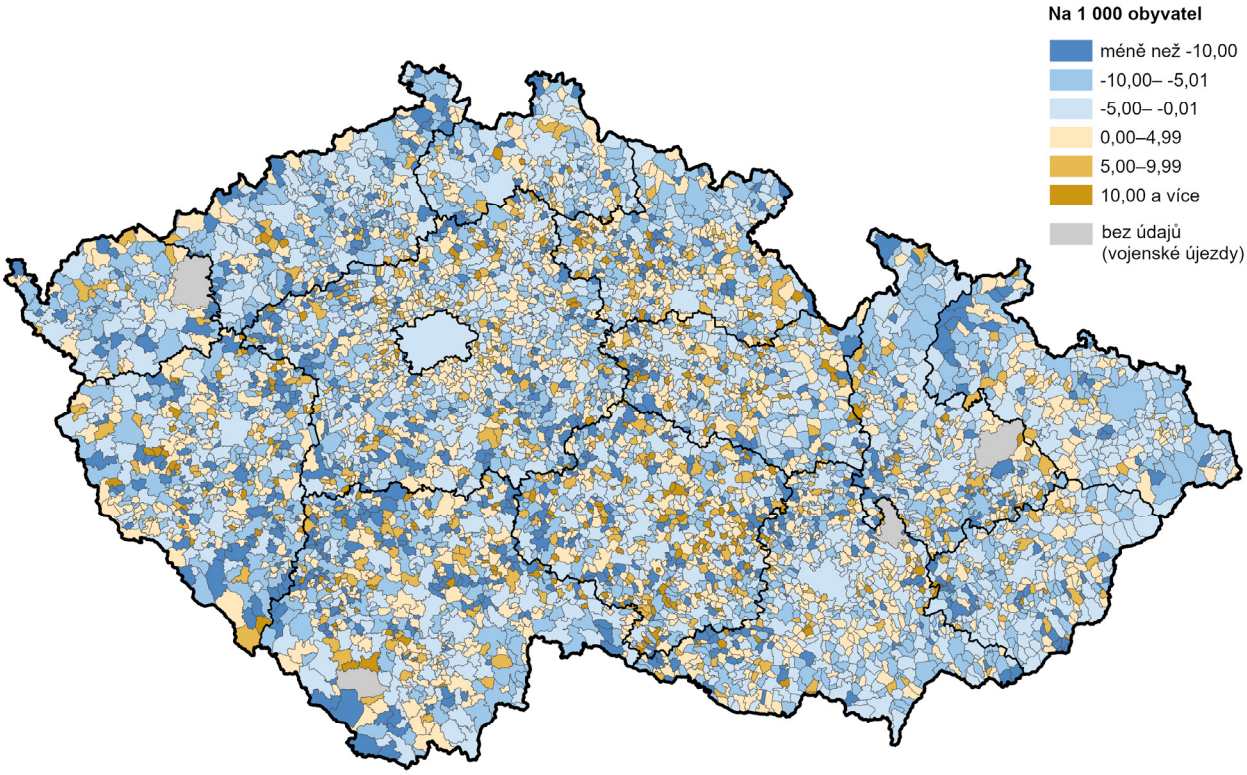
Následkem územních změn přišel Středočeský kraj mezi 31. prosincem 2015 a 1. lednem 2016 o 19 obyvatel. V důsledku zrušení vojenského újezdu Brdy přešla část území (87,9 km^2) do Plzeňského kraje. Další územní změny ve Středočeském kraji byly zaznamenány k 1. lednu 2021. Ty se promítly jak do vymezení hranic okresů, tak i správních obvodů ORP. Konkrétně se jednalo o přesun obce Černíky z okresu Nymburk do okresu Kolín, v případě správních obvodů ORP došlo k územní změně třech obcí ze správního obvodu ORP Český Brod do správního obvodu ORP Lysá nad Labem.

Počet samosprávných celků je ve Středočeském kraji nejvyšší ze všech krajů.

Středočeský kraj se skládá ze 12 okresů (Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ, Příbram a Rakovník), 26 obcí s rozšířenou působností, 56 obcí s pověřeným obecním úřadem a 1 144 obcí, z nichž mělo koncem roku 2025 celkem 86 statut města (z nich dvě – Kladno a Mladá Boleslav – byla navíc statutárními městy) a 50 statut městysu. Městský statut získala jako poslední města Chýně (5. května 2023), Miličín (28. ledna

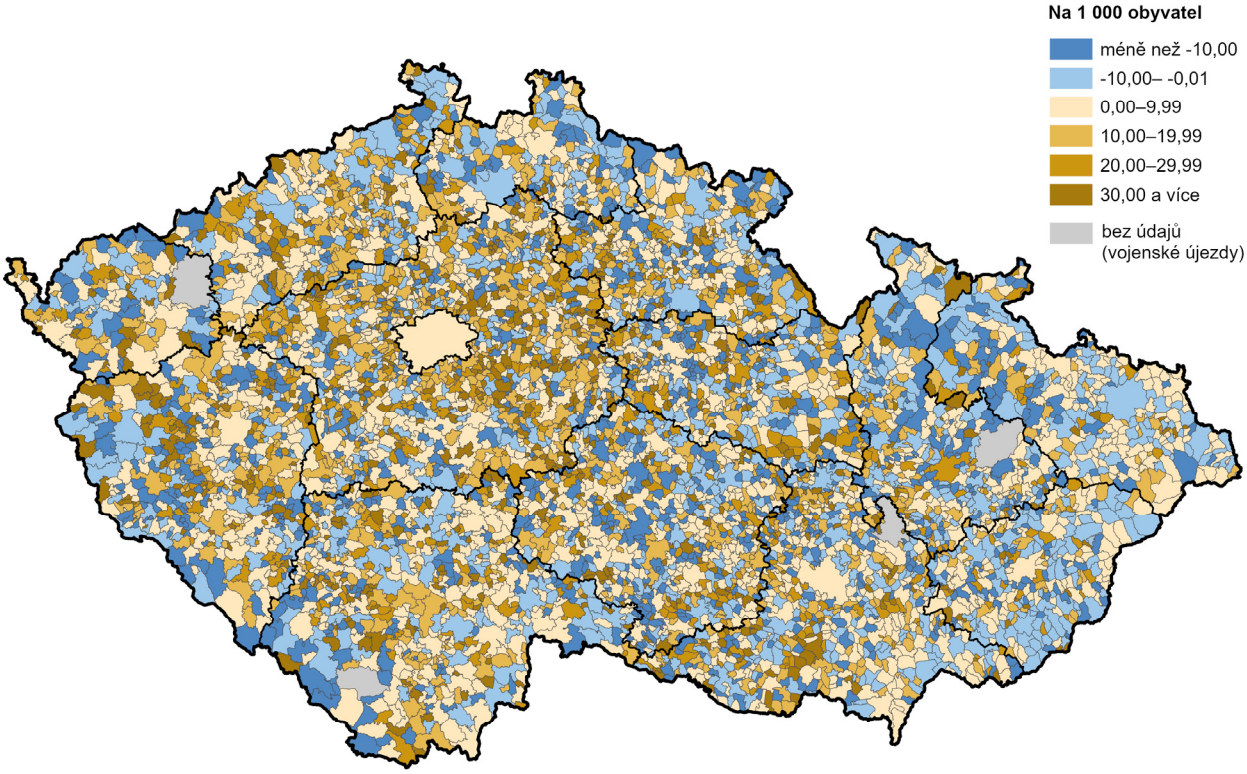
2022), Jesenice (17. července 2015) a Krásná Hora nad Vltavou (29. února 2012). V roce 2001 bylo v kraji celkem 1 148 obcí, z nichž mělo 73 statut města.

Kartogram 1.3 Přirozený přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

Kartogram 1.4 Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v roce 2025

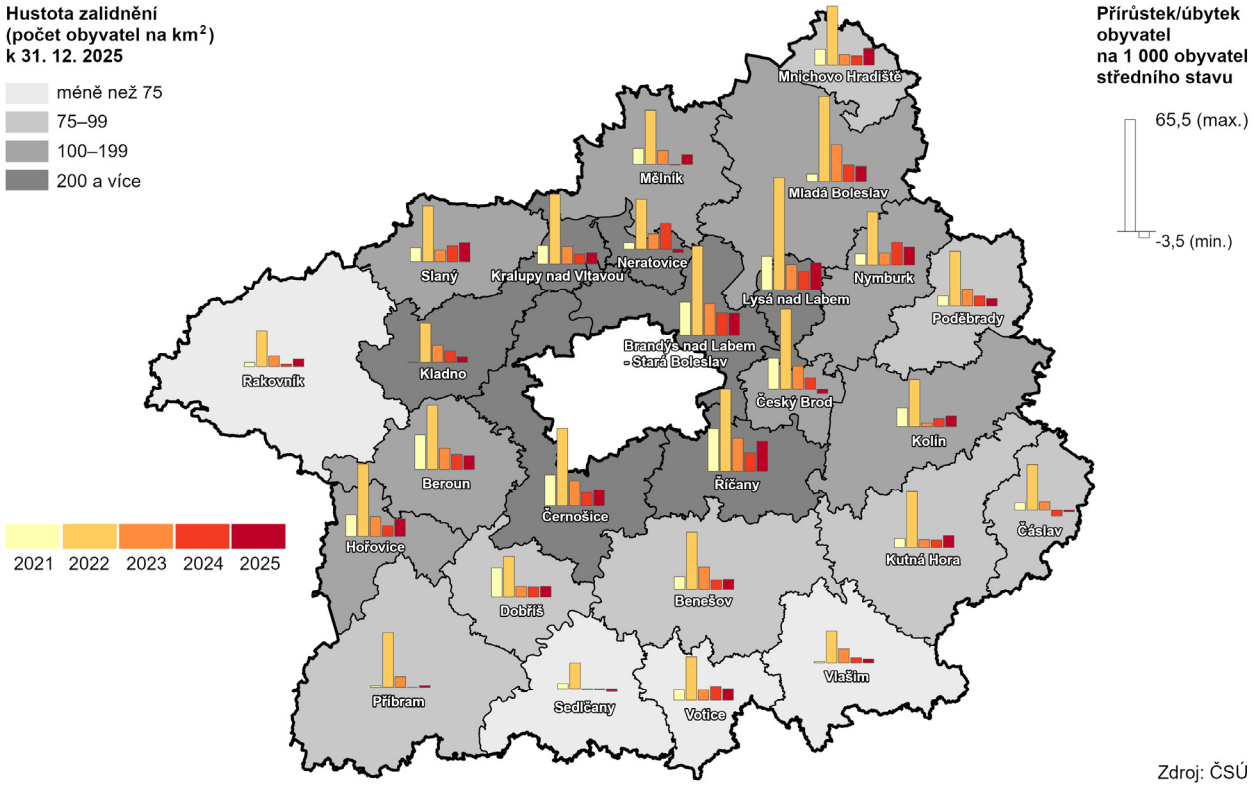

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce obcí se nachází v okresech Příbram a Mladá Boleslav.

Největší počet obcí byl koncem roku 2025 soustředěn v okresech Mladá Boleslav a Příbram (120 obcí), naopak nejméně obcí (69) měl v roce 2025 okres Mělník. Obce se statutem města se nejvíce nacházely v okresech Praha-západ (11 měst), Benešov (10 měst), Kladno, Mladá Boleslav, Praha-východ a Příbram (ve všech čtyřech okresech to bylo 8 měst). Naopak v okrese Rakovník se nacházela pouze tři města a v okrese Kutná Hora měly městský statut čtyři obce.

Kartogram 1.5 Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Středočeského kraje v letech 2021 až 2025

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší rozdíly v porovnání s celorepublikovým průměrem byly patrné u zastoupení osob žijících v obcích s počtem obyvatel mezi 10 000 a 19 999. Vysoké bylo zastoupení osob žijících v malých obcích.

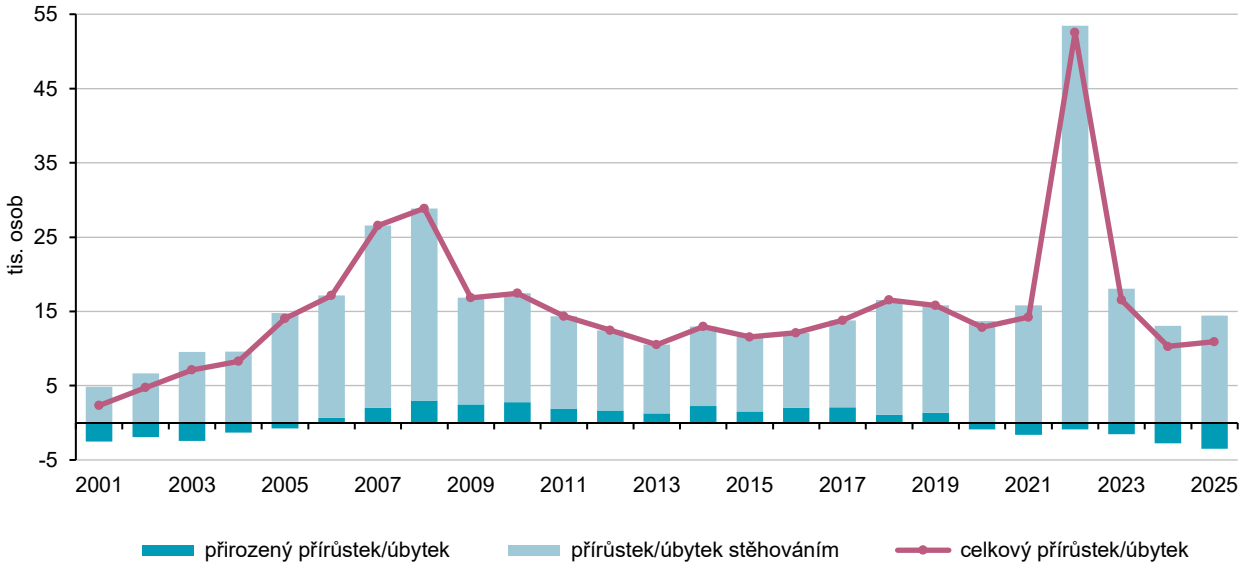
Z pohledu na sídelní strukturu se Středočeský kraj vyznačuje z dlouhodobého pohledu nadprůměrným zastoupením obyvatel žijících v malých obcích s počtem obyvatel nepřesahujícím tisíc osob (23,7 % v roce 2025, čtvrtý nejvyšší podíl mezi kraji) v porovnání s celorepublikovou hodnotou (16,6 %). Tyto malé obce se na celkovém počtu obcí podílely ve Středočeském kraji ze 74,0 %, v celé republice to bylo 75,4 %. Vysoká převaha v lidnatosti byla v případě Středočeského kraje zaznamenána u sídel s počtem obyvatel mezi 10 000 a 19 999 (žilo v nich ve Středočeském kraji koncem roku 2025 celkem 14,5 % obyvatel kraje, zatímco v celé republice to bylo 8,8 %). Ve srovnání s ostatními kraji vynikal Středočeský kraj, zejména v důsledku suburbanizace, také podílem obyvatel žijících ve středně velkých obcích. Nadprůměrné zastoupení obyvatel Středočeského kraje žilo v obcích s počtem obyvatel mezi 1 000 a 1 999 (15,0 %; celorepublikový průměr činil 10,3 %), jakož i v případě velikostní kategorie obcí s 2 000 až 4 999 obyvateli, v nichž žilo 18,2 % všech obyvatel Středočeského kraje, přičemž v celé České republice to bylo 12,6 %. Podprůměrný byl naopak v případě Středočeského kraje podíl osob bydlících v obcích (městech) s počtem obyvatel mezi 50 000 a 99 999 (4,7 % oproti celorepublikovým 7,9 %), kam v případě Středočeského kraje spadalo pouze město Kladno.

Počet a pohyb obyvatel

V roce 2001 byl Středočeský kraj čtvrtým nejlidnatějším krajem, od roku 2010 je první. Druhou nejlidnatější Prahu převyšoval v roce 2025 o 5,0 %.

Středočeský kraj prošel mezi lety 2001 a 2025 z pohledu počtu obyvatel v porovnání s ostatními kraji republiky poměrně odlišným vývojem, který z velké míry ovlivnila bezprostřední blízkost hlavního města Prahy a proces suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2001 byl Středočeský kraj s 1,124 mil. obyvateli čtvrtým nejlidnatějším krajem republiky (více obyvatel, a to 1,266 mil. měl Moravskoslezský kraj, Praha měla 1,160 mil. obyvatel a v Jihomoravském kraji žilo 1,124 mil. osob), mezi lety 2002 a 2008 byl Středočeský kraj s 1,231 mil. obyvateli (dle stavu ke konci roku 2008) třetím nejlidnatějším krajem (po Moravskoslezském kraji s 1,250 mil. obyvateli a Praze s 1,233 mil. obyvateli), v roce 2009 se s 1,248 mil. obyvateli přesunul lidnatostí na druhé místo po Praze (1,249 mil. obyvatel) a od poloviny roku 2010 je Středočeský kraj českým regionem NUTS-3 s největším počtem obyvatel. Koncem roku 2025 žilo ve Středočeském kraji o 70,1 tis. obyvatel více než v druhé nejlidnatější Praze (tj. o 5,0 % více). V porovnání s Moravskoslezským krajem, který si do roku 2008 udržoval prvenství z pohledu počtu obyvatel mezi všemi kraji republiky, byl počet obyvatel ve Středočeském kraji koncem roku 2025 vyšší o 300,8 tis. osob (tj. o 25,6 %), oproti v roce 2025 třetímu nejlidnatějšímu Jihomoravskému kraji měl Středočeský kraj o 246,6 tis. obyvatel více (tj. o 20,0 %).

Graf 1.3 Pohyb obyvatel ve Středočeském kraji

Mezi lety 2001 a 2025 se zvýšil počet obyvatel kraje o 31,7 %.

Ve srovnání s ostatními kraji zaznamenal mezi lety 2001 a 2025 jednoznačně největší nárůst počtu obyvatel právě Středočeský kraj. Jeho počet se od počátku roku 2001 do konce roku 2025 zvýšil o 31,7 % (resp. o 355,5 tis.), přičemž ve druhém kraji, ve kterém byl zaznamenán největší nárůst, Praze, dosáhl nárůst počtu obyvatel 20,2 % (resp. 236,6 tis.); v Plzeňském kraji přibylo od roku 2001 celkem 11,6 % obyvatel (resp. 63,9 tis.). V šesti krajích republiky naopak mezi roky 2001 a 2025 obyvatel ubylo, nejvíce v krajích Moravskoslezském o 7,4 % (resp. o 93,4 tis.) a Karlovarském o 4,1 % (resp. o 12,4 tis.).

Od roku 1997, kdy začal počet obyvatel růst, přibylo do roku 2025 ve Středočeském kraji téměř 372 tis. obyvatel.

Posledním rokem, kdy se ve Středočeském kraji počet obyvatel meziročně snížil, byl rok 1996. Koncem tohoto roku žilo ve Středočeském kraji 1 105 234 obyvatel, přičemž koncem roku 2025 to bylo o 371,9 tis. osob více (1 477 134), což v relativním vyjádření představovalo nárůst o 33,6 %. Větší nárůst počtu obyvatel byl zaznamenán u mužů, kterých přibylo celkem 188,5 tis. (tj. 35,0 %), zatímco u žen se

zvýšil počet obyvatel o 183,4 tis., tj. o 32,4 %. Tento rozdílný nárůst počtu obyvatel podle pohlaví měl za následek, že se podíl žen v obyvatelstvu kraje snížil mezi lety 1996 a 2025 z 51,2 % na 50,7 %.

Nejvyšší nárůst počtu obyvatel bylo možné sledovat v roce 2022 následkem přistěhovalectví osob z Ukrajiny.

Nejvyšší meziroční nárůst počtu obyvatel kraje byl nejen od roku 2001, ale i od vzniku Středočeského kraje v roce 1960, zaznamenán v roce 2022, kdy přibylo celkem 52,6 tis. osob. Důvodem byla silná vlna přistěhovalých osob s uděleným statutem dočasné ochrany v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině. Další nejvyšší meziroční nárůsty byly zaznamenány v letech 2008 (o 28,9 tis. osob) a 2007 (o 26,6 tis. obyvatel), nejméně se (od roku 2001) počet obyvatel kraje zvýšil v letech 2001 (o 2,3 tis. osob) a 2002 (o 4,7 tis. obyvatel). Nárůst počtu obyvatel ve Středočeském kraji je možné sledovat nepřetržitě od roku 1997. Na celkovém nárůstu počtu obyvatel se podílel mezi lety 2001 a 2025 převážnou měrou přírůstek stěhováním (z 98,4 %, resp. 374,7 tis. osob), zbývajících 1,6 %, resp. 6,2 tis., připadalo na přirozený přírůstek (tj. na převahu živě narozených dětí nad zemřelými osobami).

Kromě roku 2022 byly zaznamenány nejvyšší přírůstky stěhováním v letech 2007 a 2008.

Ještě v polovině 90. let se přírůstky stěhováním ve Středočeském kraji pohybovaly pod hodnotou 3 tis. osob ročně. Od roku 2001 se začaly postupně zvyšovat až k vrcholům v letech 2007 a 2008, kdy stěhováním přibylo 24,5 tis., resp. 25,9 tis. osob. Poté začalo docházet k postupnému poklesu s minimálním kladným migračním saldem v roce 2013, kdy saldo stěhování dosáhlo 9,2 tis. osob, což byl nejmenší roční přírůstek stěhováním od roku 2002. V letech 2012 až 2017 poklesly migrační přírůstky na roční hodnoty pohybující se mezi 9,2 a 11,7 tis. osobami. To se změnilo v letech 2018 až 2021, kdy se přírůstky stěhováním ve Středočeském kraji pohybovaly mezi 13,7 a 15,8 tis. osobami. Maxima dosáhl migrační přírůstek ve Středočeském kraji v roce 2022, kdy vrcholil příliv osob z válkou zasažené Ukrajiny a kraj získal saldem stěhování 53,4 tis. obyvatel. V roce 2023 se přírůstek stěhování vrátil téměř na hodnoty před vlnou přistěhovalectví z Ukrajiny, v tomto roce přistěhovalo do Středočeského kraje o 18,1 tis. osob více, než se z něho vystěhovalo, v letech 2024 dosáhlo saldo stěhování 13,0 tis., o rok později to bylo 14,4 tis. obyvatel. Celkově bylo roční saldo stěhování ve Středočeském kraji ve srovnání s ostatními kraji republiky nejvyšší (kromě let 2014 a 2016, kdy byly zaznamenány nepatrně větší migrační přírůstky v Praze, jakož i let 2022 a 2023, kdy bylo kladné saldo stěhování v Praze v porovnání se Středočeským krajem o polovinu vyšší).

Počet obyvatel nejlidnatějšího okresu Praha-východ byl více než 3,6násobný v porovnání s nejméně lidnatým okresem Rakovník.

Nejvíce obyvatel žilo koncem roku 2025 v okresech Praha-východ (207,6 tis.), Kladno (172,4 tis.) a Praha-západ (163,5 tis.); tyto tři okresy překročily jako jediné 150tisícovou hranici. Okres Praha-východ byl (po započtení Prahy) 9. nejlidnatějším okresem republiky. Mezi 100 a 150 tis. obyvateli měly okresy Mladá Boleslav (139,0 tis.), Příbram (118,5 tis.), Mělník (115,2 tis.), Kolín, Nymburk (shodně 108,8 tis.), Benešov (104,4 tis.) a Beroun (103,5 tis.). Pod 100tisícovou hranicí počtu obyvatel se nacházely pouze dva okresy, a to Kutná Hora (78,9 tis.) a Rakovník (56,7 tis.); tento okres byl pátým nejméně lidnatým okresem republiky (po okresech Jeseník, Rokycany, Prachatice a Domažlice).

V okrese Praha-východ přibylo mezi lety 2001 a 2025 celkem 117 % obyvatel, na Rakovnicku to bylo 5 %.

K nejvyššímu relativnímu nárůstu počtu obyvatel došlo v rámci Středočeského kraje mezi počátkem roku 2001 a koncem roku 2025 v okresech Praha-východ (o 116,8 %, resp. o 111,8 tis. osob), Praha-západ (o 97,9 %; o 80,9 tis. obyvatel), Beroun (o 36,7 %; o 27,8 tis.), Nymburk (o 29,2 %; o 24,6 tis.), Mělník (o 21,7 %; o 20,6 tis.) a Mladá Boleslav (o 21,6 %; o 24,6 tis.). Pokles počtu obyvatel nezaznamenal žádný

středočeský okres, nejnižší nárůsty vykázaly okresy Rakovník (o 5,0 %; o 2,7 tis.), Kutná Hora (o 7,1 %; o 5,3 tis.) a Příbram (10,0 %; o 10,7 tis.). Za nimi následovaly okresy Benešov (12,1 %; o 11,3 tis.), Kolín (13,6 %; o 13,1 tis.) a Kladno (o 14,8 %; o 22,2 tis.).

Nárůst počtu obyvatel v okresech v okolí Prahy se na celkovém nárůstu počtu obyvatel kraje mezi lety 2001 a 2025 podílel z 54,2 %.

Dva okresy v zázemí hlavního města, tj. Praha-východ a Praha-západ, se výrazně podílely na celkovém nárůstu počtu obyvatel Středočeského kraje. Začátkem roku 2001 žilo v těchto dvou okresech celkem 178,3 tis. obyvatel, přičemž koncem roku 2025 to bylo už 371,1 tis. osob; nárůst za 25leté období tak činil v absolutním vyjádření 192,7 tis. obyvatel (v relativním vyjádření se počet obyvatel více než zdvojnásobil, nárůst činil 108,1 %). Podíl těchto dvou okresů na celkovém počtu obyvatel Středočeského kraje se mezi lety 2001 a 2025 zvýšil z 15,9 % na 25,1 %. Jedná se o okresy v zázemí Prahy, které dlouhodobě zaznamenávají vysoké přírůstky stěhováním, patrný je zde v důsledku příznivého věkového složení obyvatelstva i přirozený přírůstek, v některých letech byl v těchto okresech zaznamenán jako v jediných okresech u nás. Stěhování zde dlouhodobě vykazuje výrazně nejvyšší intenzitu ve srovnání s ostatními okresy, a to jak v rámci Středočeského kraje, tak i celé republiky.

Tři obce v kraji navýšily mezi lety 2001 a 2025 počet obyvatel více než desetinásobně.

V relativním vyjádření více než desetinásobně vzrostl mezi roky 2001 a 2025 počet obyvatel ve třech obcích okresu Praha-východ. Jednalo se o obce Nupaky (22,1násobný nárůst počtu obyvatel; z 94 na 2 080 obyvatel), Květnice (18,0násobný nárůst; ze 118 na 2 120 obyvatel) a Herink (16,4násobný vzestup počtu obyvatel; ze 74 na 1 215 obyvatel). Celkově více než trojnásobně se zvýšil počet obyvatel v 50 obcích kraje, z nichž se 27 nacházelo v okrese Praha-východ, 12 v okrese Praha-západ, tři v okrese Mělník, po dvou v okresech Kolín a Beroun a po jedné obci v okresech Benešov, Kladno, Mladá Boleslav a Nymburk. V 56 obcích kraje byl mezi lety 2001 a 2025 celkový nárůst počtu obyvatel vyšší než 1 500 osob. Nejvyšší absolutní nárůst počtu obyvatel zaznamenaly Milovice na Nymbursku (o 10,4 tis. obyvatel, ze 4,2 tis. na 14,6 tis.), Jesenice v okrese Praha-západ (o 8,2 tis., z 2,4 tis. na 10,6 tis.), Říčany v okrese Praha-východ (o 6,5 tis., z 10,8 tis. na 17,3 tis.), Brandýs nad Labem-Stará Boleslav v okrese Praha-východ (o 5,6 tis., z 15,3 tis. na 20,9 tis.) a Králův Dvůr na Berounsku (o 5,3 tis., z 5,3 tis. na 10,7 tis.).

Největší populační pokles zaznamenala města Příbram, Kladno a Sedlčany, relativní úbytky pak malé obce na Kutnohorsku, Příbramsku a Benešovsku.

Na druhé straně nejvyšší pokles zaznamenala mezi lety 2001 a 2025 převážně bývalá okresní města. Úbytek přesahující tisíc obyvatel byl zaznamenán v Příbrami (o 2,9 tis., z 35,9 tis. obyvatel na začátku roku 2001 na 32,9 tis. osob koncem roku 2025), v Kladně o 1,5 tis., ze 71,2 tis. obyvatel na 69,7 tis. osob) a v Sedlčanech (o 1,1 tis., ze 7,9 tis. na 6,8 tis.). V úbytcích převyšujících sto obyvatel následoval Rakovník (o 968), Vlašim (o 954), Zruč nad Sázavou (o 248) a Březnice (o 115). Největší relativní poklesy počtu obyvatel (o 10 a více procent) zaznamenalo celkem 21 obcí, z nich se v 19 případech jednalo o obce s méně než 200 obyvateli, nacházející se nejčastěji v okresech Kutná Hora, Příbram a Benešov.

Přirozený přírůstek se mezi roky 2006 a 2019 pohyboval v kladných hodnotách, nejvyšší byl v roce 2008. Od roku 2020 je možné sledovat prohlubující se převahu zemřelých nad živě narozenými dětmi.

Počet obyvatel rostl ve Středočeském kraji mezi roky 2006 a 2019 i díky přirozenému přírůstku, tj. rozdílu mezi živě narozenými dětmi a zemřelými osobami. Vlivem probíhající suburbanizace se do užšího i širšího zázemí Prahy začali stěhovat mladí lidé s cílem založit zde rodinu, což se společně s dalšími faktory projevilo ve vzestupu porodnosti. Nejvyšší přirozený přírůstek byl ve Středočeském kraji zaznamenán v roce 2008 (3,0 tis. obyvatel), což bylo nejvíce mezi všemi kraji. Až do roku 2019 se hodnota přirozeného přírůstku postupně snižovala (výjimku představovaly roky 2010, 2014, 2016, 2017 a 2019), přičemž především v důsledku zvýšené úmrtnosti

v návaznosti na pandemii onemocnění covid-19 se v letech 2020 a 2021 změnil přirozený přírůstek na přirozený úbytek (v roce 2020 převážil počet zemřelých osob nad živě narozenými dětmi o 865, v roce 2021 bylo zemřelých více než živě narozených o 1 597). Přirozený úbytek pokračoval i přes návrat úmrtnosti do předcovidových hodnot i v následujících letech. Zatímco v roce 2022 bylo zemřelých o 884 více než počet živě narozených dětí, v následujícím roce to bylo o 1 516 více, v roce 2024 pak 2 773 a v roce 2025 dosáhl přirozený úbytek 3 517; vyšší přirozený úbytek byl zaznamenán naposledy v roce 1999. Za příčinu prohlubujícího se přirozeného úbytku v posledních letech je možné považovat jak snížení porodnosti, tak i pokračující proces stárnutí obyvatelstva a přesun početně silných ročníků do věku s vyšší intenzitou úmrtnosti.

V důsledku vyššího přistěhovalectví mužů rostlo v čase jejich zastoupení v populaci Středočeského kraje, což se otočilo s vyšším přistěhovalectvím žen z Ukrajiny v roce 2022.

V čase je možné sledovat v populaci Středočeského kraje klesající podíl žen. Zatímco v roce 2000 představovaly ženy 51,2 %, pod 51% hranici se jejich podíl dostal v roce 2006 a koncem roku 2020 se ženy podílely na celkovém počtu obyvatel kraje 50,50 %, což byl nejmenší zaznamenaný podíl žen ve sledovaném období. Tuto skutečnost je možné vysvětlit z dlouhodobého pohledu vyšším přistěhovalectvím mužů než žen. V letech 2021 až 2023 je možné sledovat nárůst, zejména pak v roce 2022 (z 50,6 % na 50,9 %), což je možné přisoudit především vyššímu přistěhovalectví žen v porovnání s muži v souvislosti s válečným konfliktem zasažené Ukrajině, což bylo v letech 2024 a 2025 vystřídáno vyšším přistěhovalectvím žen. Koncem roku 2025 tak dosáhl ve Středočeském kraji podíl žen 50,74 %. V roce 2000 bylo žen v absolutním vyjádření o 26,1 tis. více než mužů, přičemž v roce 2020, kdy byl relativní rozdíl mezi zastoupením mužů a žen nejnižší, bylo žen v porovnání s počtem mužů o 14,0 tis. více. Koncem roku 2025 se tento rozdíl ve prospěch žen zvýšil na 21,9 tis. Nejvyšší převaha žen mezi obyvateli byla koncem roku 2025 zaznamenána v okrese Praha-západ. Jejich podíl na celkovém obyvatelstvu činil 51,3 %, což byl čtvrtý nejvyšší podíl ze všech okresů v republice. Dalšími okresy ze Středočeského kraje s nejvyššími podíly žen byly okresy Kladno (podíl žen zde dosáhl 51,2 %), Nymburk (51,1 %) a Příbram (50,8 %). Na opačné straně se nacházel na dvanácté pozici okresů s nejnižším podílem žen okres Mladá Boleslav, v němž tvořily ženy 49,8 % (čtvrtý nejnižší podíl žen ze všech okresů u nás). Na dalších pozicích v rámci kraje se s nejnižší převahou žen umístily okresy Kutná Hora (podíl žen zde dosahoval 50,37 %), Kolín (50,39 % žen) a Mělník (50,6 %).

Věková struktura obyvatel

Od roku 2011 je Středočeský kraj z pohledu průměrného věku nemladším krajem v ČR, zatímco v roce 2001 v něm žilo třetí věkově nejstarší obyvatelstvo.

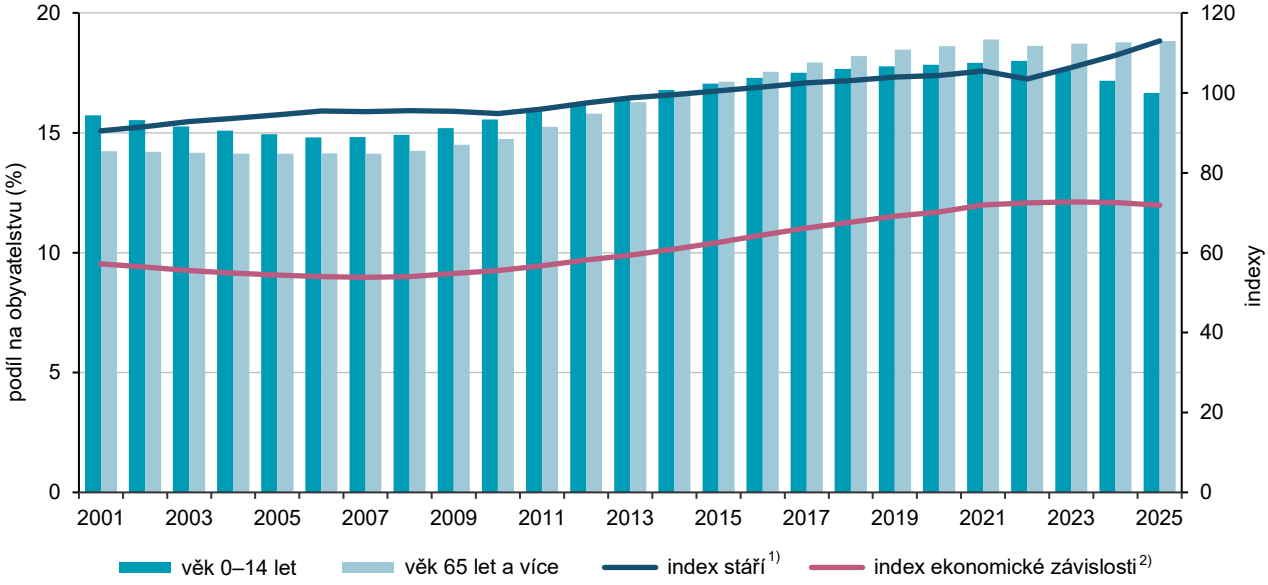
Středočeský kraj se v roce 2025 vyznačoval v porovnání s ostatními kraji příznivější věkovou strukturou obyvatel. V roce 2011 se Středočeský kraj stal z pohledu na průměrný věk obyvatel nejmladším krajem České republiky. Důvodem toho je především dlouhodobé přistěhovalectví do Středočeského kraje s převahou osob v mladším věku. Nově přistěhovalí, ať už z ostatních regionů republiky, tak i ze zahraničí, zakládají v kraji rodiny a přispívají tak k mírnému zpomalování procesu stárnutí obyvatelstva žijícího ve Středočeském kraji v porovnání s ostatními kraji republiky (podobný proces jako Středočeský kraj zaznamenala v posledních dvou desetiletích i Praha, kde však mělo v porovnání se Středočeským krajem hlavní vliv stěhování ze zahraničí).

Průměrný věk vzrostl mezi roky 2001 a 2025 z 39,3 na 42,0 let.

Průměrný věk obyvatel Středočeského kraje dosáhl koncem roku 2025 nejnižší hodnoty mezi všemi kraji republiky (42,02 let), mužům bylo průměrně 40,74 roků a ženám 43,25 let. Ještě v roce 2001 se jednalo v případě Středočeského kraje po Praze a po Plzeňském kraji o třetí věkově nejstarší kraj (průměrný věk obyvatel činil

v tomto roce ve Středočeském kraji 39,3 let, mužům bylo 37,7 roků a ženám 40,8 let).

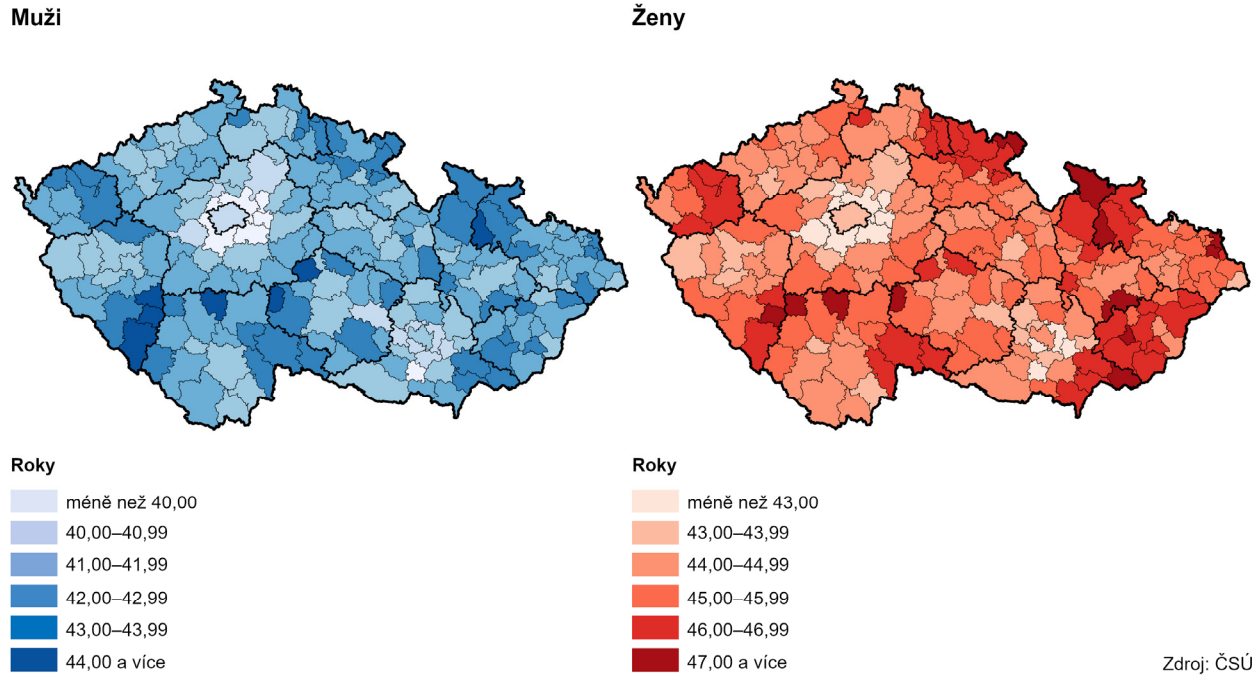
Graf 1.4 Věková struktura a věkové indexy obyvatel ve Středočeském kraji (k 31. 12.)

1) počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

Kartogram 1.6 Průměrný věk obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností podle pohlaví v roce 2025

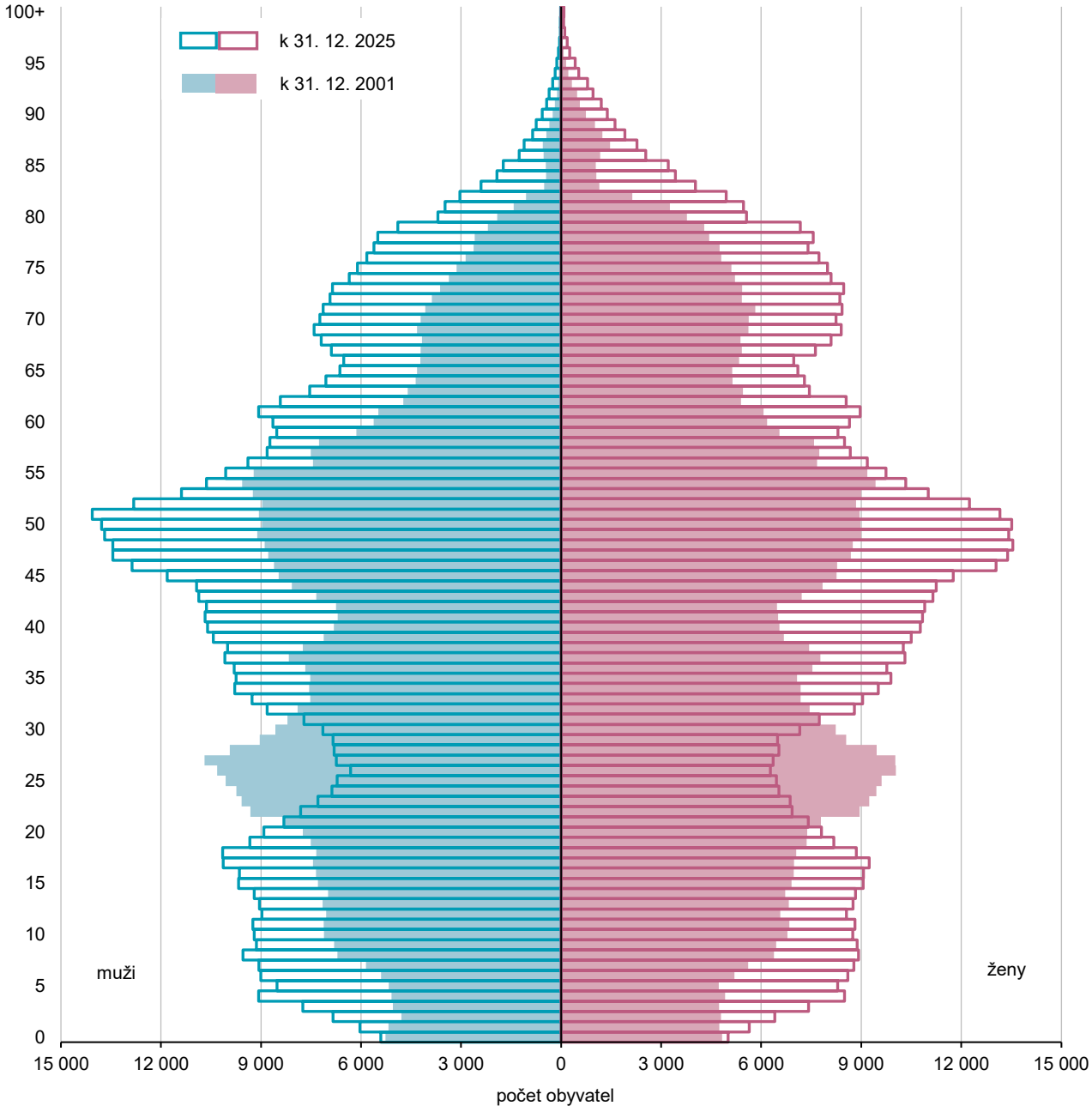

Jediným okresem v ČR, který nepřekročil hranici průměrného věku 40 let, je okres Praha-východ. Nejstarší obyvatelstvo v kraji žilo v okresech Rakovník a Kutná Hora.

Věková struktura obyvatel vykazuje v rámci Středočeského kraje poměrně citelné územní rozdíly. Nejmladší obyvatelstvo žilo v důsledku suburbanizačních procesů započatých v polovině 90. let v zázemí hlavního města. Nejmladšími okresy z pohledu průměrného věku obyvatel byly nejen v rámci Středočeského kraje, ale i celé republiky, okresy Praha-východ (39,7 let; tento okres jako jediný nepřekročil koncem roku 2025 hranici průměrného věku 40 let) a Praha-západ (40,2 let). Do

první desítky věkově nejmladších okresů patřily ještě okresy Beroun (4. pozice se 41,90 lety mezi všemi 77 okresy republiky), Nymburk (5. pozice se 41,93 roky), Mladá Boleslav (7. pozice se 42,1 lety), Mělník (8. pozice se 42,28 lety) a Kolín (9. pozice se 42,30 lety). Na opačné straně se umístily okresy Rakovník (49. pozice ze 77 okresů; průměrný věk 43,92 let), Kutná Hora (45. pozice, průměrný věk 43,87 let), Příbram (44. pozice s 43,85 lety) a Benešov (23. pozice se 43,29 lety).

Graf 1.5 Věkové složení obyvatel Středočeského kraje v letech 2001 a 2025

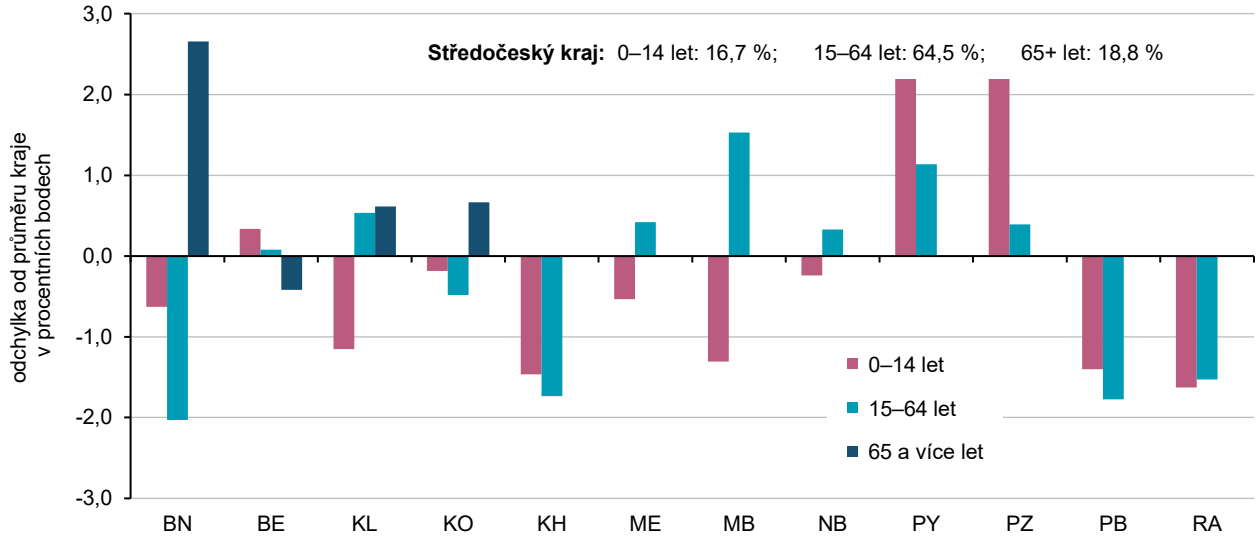

Do roku 2014 žilo v kraji více dětí do 14 let než osob 65letých a starších; mezi lety 2012 a 2014 byl Středočeský kraj jediným krajem, v němž žilo více dětí než seniorů.

Středočeský kraj zaznamenal jako jediný kraj až do roku 2014 převahu počtu dětí do 14 let nad osobami ve věku 65 a více let, index stáří tak až do roku 2014 nepřekročil hodnotu 100. V roce 2015 poprvé početně převážili v kraji senioři 65letí a starší nad dětmi do 14 let věku, index stáří tak poprvé překročil hranici 100. I tak se v tomto roce s hodnotou 100,5 jednalo o nejnižší hodnotu v rámci všech krajů republiky (druhý byl Ústecký kraj s hodnotou 111,7). V roce 2022 se v důsledku výrazného

přistěhovalectví mladších osob z Ukrajiny hodnota indexu stáří meziročně snížila z 105,4 na 103,5, avšak v roce 2023 se opět zvýšila, což pokračovalo i v dalších dvou letech a koncem roku 2025 dosáhla 113,0. I tak byl Středočeský kraj z hlediska indexu stáří krajem s nejmladším obyvatelstvem v republice. Dětská složka, tj. děti ve věku 0 až 14 let, tvořila koncem roku 2025 ve Středočeském kraji 16,7 % z celkového počtu obyvatel, což byl nejvyšší podíl mezi všemi kraji České republiky.

Graf 1.6 Srovnání věkové struktury obyvatel v okresech Středočeského kraje k 31. 12. 2025

Více než pětinu obyvatel tvořily děti v okresech Praha-východ a Praha-západ; seniorů bylo nejvíce na Kutnohorsku, Příbramsku a Rakovnicku.

V okresech Praha-východ a Praha-západ tvořily děti v roce 2025 jako v jediných okresech u nás téměř pětinu obyvatelstva (u okresu Praha-východ to bylo 19,2 %, v okrese Praha-západ 19,0 %). Na opačné straně se nacházely s nejmenším zastoupením dětí okresy Rakovník (15,0 % dětí), Kutná Hora (15,2 %) a Příbram (15,3 %). Podíl osob starších 65 let byl ve Středočeském kraji po hl. m. Praze (18,3 %) nejnižší v rámci celé republiky (18,8 %). Ve věkově nejmladších okresech Praha-východ a Praha-západ se jednalo o podíly 15,2 % a 16,1 %; naopak nejvíce seniorů žilo v okresech Kutná Hora (22,02 %), Příbram (22,00 %) a Rakovník (21,98 %).

Jen ve dvou okresech republiky žilo více dětí mladších 15 let než osob starších 65 let – v okresech Praha-východ a Praha-západ. Sedm z deseti okresů republiky s nejmladším obyvatelstvem bylo ve Středočeském kraji.

Pouze dva okresy v republice vykázaly koncem roku 2025 index stáří nižší než 100, a to okresy Praha-východ (79,4) a Praha-západ (85,1). Z deseti okresů s nejnižší hodnotou indexu stáří u nás se sedm nacházelo ve Středočeském kraji – kromě těchto dvou okresů v zázemí Prahy to byly okresy Beroun (108,3), Nymburk (114,0), Mělník (117,4), Kolín (118,3) a Mladá Boleslav (121,1), zbývající tři okresy byly v blízkosti Brna (Brno-venkov na čtvrté pozici s indexem stáří 109,4, okres Vyškov na deváté pozici s indexem stáří 119,2 a Praha na desáté pozici s hodnotou indexu stáří 123,1). Nejvyšší hodnota indexu stáří byla zaznamenána v rámci Středočeského kraje u obyvatelstva okresů Rakovník (146,2), Kutná Hora (144,8) a Příbram (144,1).

Nárůst průměrného věku byl ve Středočeském kraji mezi roky 2001 a 2025 po Praze nejnižší.

Přestože se Středočeský kraj vyznačuje v posledních letech relativně příznivými hodnotami ukazatelů věkové struktury obyvatelstva v porovnání s ostatními kraji republiky, i zde je patrný probíhající proces stárnutí obyvatelstva. Dochází k nárůstu jak u hodnot průměrného věku a indexu stáří, tak i u zastoupení starších věkových kategorií na obyvatelstvu. Nárůst je však v porovnání s celorepublikovými hodnotami nižší. Mezi roky 2001 a 2025 se průměrný věk obyvatel Středočeského kraje zvýšil o 2,7 roků (z 39,3 let v roce 2001 na 42,0 let v roce 2025) oproti nárůstu o 4,3 roku

v případě celé republiky (z 39,0 let v roce 2001 na 43,3 let v roce 2025). Jednalo se o druhý nejnižší nárůst v rámci všech krajů republiky, a to po hl. m. Praze, kde se během let 2001 a 2025 zvýšil průměrný věk ze 41,3 roků na 42,0 let, tj. o 0,7 roku. Ve Středočeském kraji se během sledovaného období zvýšil průměrný věk citelněji u mužů (z 37,7 roků na 40,7 let, tj. o 3,0 roků) než u žen (ze 40,8 roků na 43,3 let, tj. o 2,5 roků).

Nejčetnější zastoupení mezi obyvateli kraje měli koncem roku 2025 muži ročníku narození 1974 a ženy narozené v roce 1977.

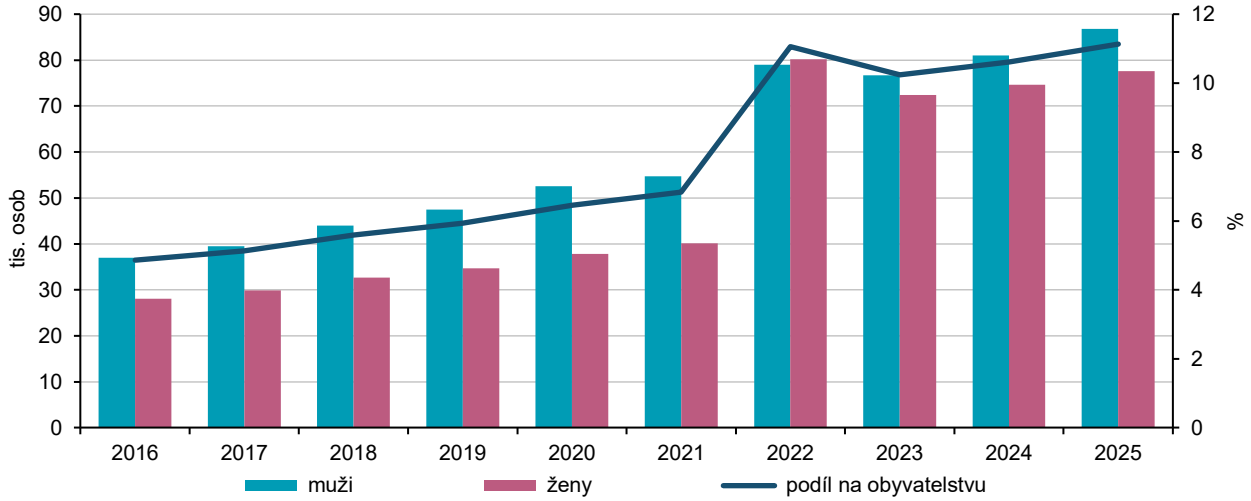
Nejčetnějšími byli koncem roku 2025 mezi obyvateli Středočeského kraje 50letí, neboli osoby narozené v roce 1975 (celkem se jednalo o 27,3 tis. osob). Nejpočetnější byli mezi obyvateli Středočeského kraje se 14,1 tis. muži ve věku 51 let (ročník narození 1974), zatímco u žen to byly s počtem 13,6 tis. ženy 48leté (ročník narození 1977). Z pohledu na pětileté věkové skupiny byli v kraji koncem roku 2025 nejvíce zastoupení 45- až 49letí, kterých bylo 130,4 tis. (z nich bylo 50,04 % mužů), tato věková skupina se na celkovém obyvatelstvu Středočeského kraje podílela 8,8 %. Trvalá početní převaha žen nad muži mezi obyvateli Středočeského kraje byla koncem roku 2025 od 64. roku věku (tj. od generace 1961 převažovaly ženy).

Cizinci

Počet cizinců se mezi roky 1996 a 2025 zvýšil 7,3krát z 22,4 tis. na 164,4 tis.

Zatímco v roce 1996 žilo ve Středočeském kraji 22,4 tis. cizinců (bez azylantů), koncem roku 2025 to bylo 164,4 tis. (vč. azylantů; muži tvořili 52,8 %), což bylo 7,3krát více než v roce 1996. Celkem 20,3 % z nich mělo v roce 2025 ve Středočeském kraji trvalý pobyt, což bylo po Ústeckém a Karlovarském kraji nejvyšší zastoupení.

Graf 1.7 Cizinci ve Středočeském kraji (k 31. 12.)

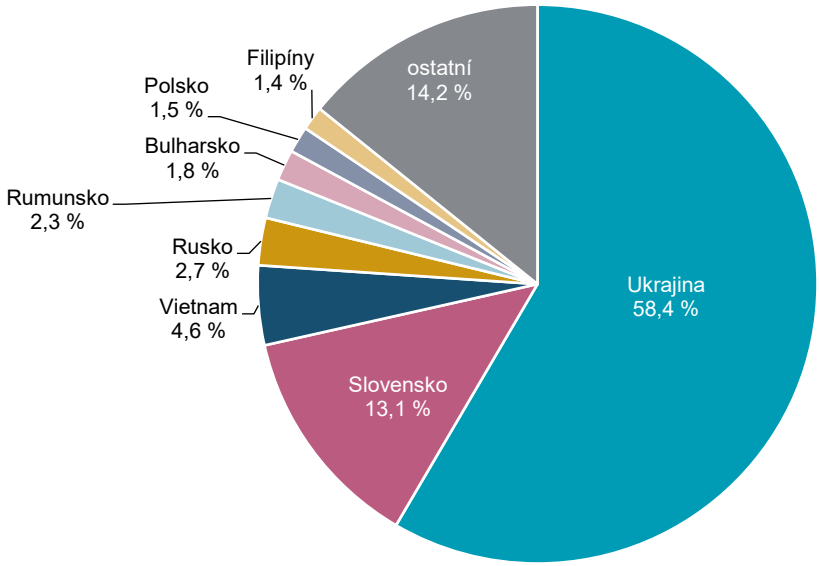
Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Zastoupení cizinců ve Středočeském kraji bylo v roce 2025 čtvrté nejvyšší ze všech krajů.

Počet cizinců žijících v kraji dosáhl svého prvního maxima v roce 2008, kdy žilo na území Středočeského kraje 60,1 tis. cizinců (bez azylantů). V roce 2009 začal v důsledku ekonomické recese a zhoršující se situace na trhu práce počet cizinců klesat, což pokračovalo až do roku 2012. Poté se začal počet cizinců opět zvyšovat a koncem roku 2022 dosáhl jejich počet (vč. azylantů) rekordní výše 159,2 tis. Největší meziroční přírůstek počtu cizinců byl v kraji zaznamenán v roce 2022 (o 64,4 tis.), což je možné vysvětlit především příchodem osob z válkou zasažené Ukrajiny. Další nejvyšší přírůstky byly zaznamenány v letech 2008 (o 9,7 tis.), 2020 (o 8,1 tis.) a 2007 (o 7,7 tis.). V roce 2023 byl zaznamenán meziroční pokles počtu

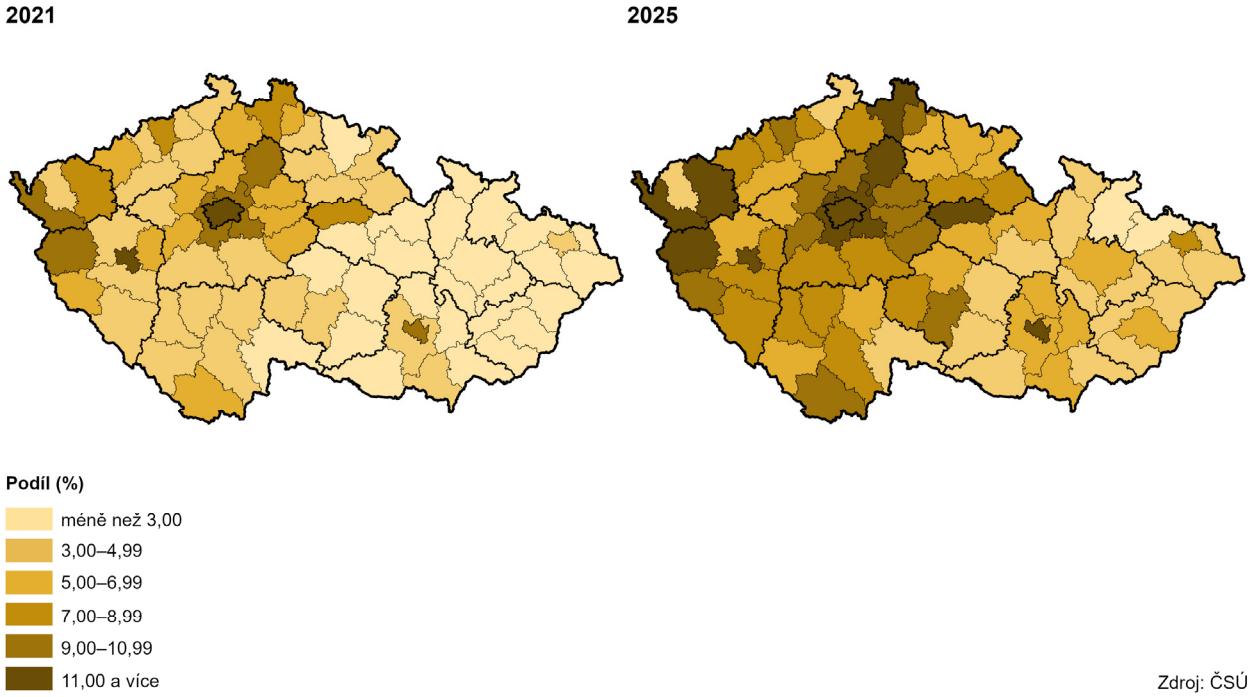
cizinců, a to o 10,0 tis. osob, v následujícím roce se počet cizinců meziročně zvýšil o 6,5 tis. a v roce 2025 pokračoval růst o 8,8 tis. Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel kraje dosáhl koncem roku 2025 výše 11,3 % (obdobně jako koncem roku 2022), což představovalo po Praze (26,0 %), Plzeňském (13,4 %) a Karlovarském (12,6 %) kraji čtvrtou nejvyšší hodnotu. Celorepublikový průměr činil 10,4 %.

Graf 1.8 Cizinci podle státního občanství ve Středočeském kraji k 31. 12. 2025

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Kartogram 1.7 Cizinci v okresech v letech 2021 a 2025

Zdroj: ČSÚ

V okrese Mladá Boleslav tvořili cizinci čtvrtý nejvyšší podíl ze všech okresů republiky; téměř každý šestý obyvatel okresu byl cizinec.

Absolutně nejvíce cizinců žilo koncem roku 2025 v okresech Praha-východ (27,8 tis.), Mladá Boleslav (24,5 tis.), Praha-západ (20,4 tis.) a Kladno (19,0 tis.). Naopak nejméně cizinců měly okresy Rakovník (3,8 tis.), Kutná Hora (7,3 tis.), Benešov (7,3 tis.) a Příbram (8,3 tis.). V relativním vyjádření vykázal koncem roku 2025 nejvyšší zastoupení cizinců okres Mladá Boleslav (cizinci zde tvořili

17,6 % obyvatel okresu, což byla 4. nejvyšší hodnota ze všech okresů České republiky, po Praze s podílem 26,0 % a okresech Plzeň-město s 21,7 % a Tachov s 18,8 %, následovaný okresy Praha-východ (13,4 %), Praha-západ (12,5 %), Kladno, Nymburk (shodně 11,0 %) a Mělník (10,7 %). Nejmenší zastoupení cizinců měly v kraji okresy Rakovník (6,6 %), Příbram (6,99 %), Benešov (7,02 %) a Kutná Hora (9,2 %).

Ukrajinci nejvíce převažovali na Příbramsku, Slováci na Mladoboleslavsku, Vietnamci na Rakovnicku a Rusové v okrese Praha-západ.

Koncem roku 2025 žilo ve Středočeském kraji 96,1 tis. Ukrajinců, 21,5 tis. Slováků, 7,6 tis. Vietnamců, 4,5 tis. Rusů, 3,8 tis. Rumunů, 2,9 tis. Bulharů, 2,5 tis. Poláků, 2,3 tis. Filipínců, 2,2 tis. Mongolů, 1,9 tis. Moldavanů, 1,6 tis. Maďarů, shodných 1,2 tis. Srbů a Číňanů, jakož i 1,1 tis. Němců. Převaha Ukrajinců byla patrná (v rámci všech cizinců žijících v daném okrese) v okresech Příbram (67,0 % všech cizinců okresu), Mělník (66,1 % cizinců okresu) a Benešov (66,1 % všech cizinců žijících v tomto okrese). Slováci měli nejčastěji svůj pobyt registrován v okresech Mladá Boleslav (15,8 % všech cizinců v okrese), Praha-východ (15,0 % všech cizinců v okrese) a Praha-západ (14,6 % všech cizinců v okrese). Vietnamci tvořili největší zastoupení mezi cizinci žijícími v daném okrese na Rakovnicku (9,1 %), v okrese Praha-západ a Kladno (shodně 6,0 %), v případě občanů Ruské federace to byly okresy Praha-západ (6,6 %), Praha-východ (3,8 %) a Kladno (3,5 %). Rumuni tvořili největší podíl v okrese Nymburk (3,4 % všech cizinců v okrese), Poláci v okrese Mladá Boleslav (4,3 %), Bulhaři v okrese Praha-východ (2,6 %) a Mongolové v okrese Kutná Hora (7,2 %).

Do roku 2012 bylo v kraji registrováno více Ukrajinců než Slováků, mezi roky 2013 a 2017 převažovali Slováci a od roku 2018 žije v kraji opět více Ukrajinců; v roce 2025 jich bylo oproti Slovákům 4,5krát více.

V průběhu období let 2013 a 2018 se proměnilo zastoupení dvou nejčastějších státních občanství cizinců žijících ve Středočeském kraji – Ukrajinců a Slováků. Zatímco v roce 2004 dominovali mezi cizinci občané Ukrajiny (35,5 %), v roce 2013 začali nad Ukrajinci převažovat Slováci, jejichž počet se mezi lety 2005 a 2017 zvýšil 2,6násobně. V roce 2018 se poměr opět otočil a Ukrajinců bylo v kraji o 281 více než Slováků. V roce 2025 tvořili Ukrajinci 58,4 % a Slováci 13,1 % všech cizinců v kraji (Ukrajinců tak bylo 4,5krát více než Slováků), což byly nadprůměrné podíly v porovnání s celorepublikovou hodnotou, kde byli na prvním místě Ukrajinci (54,2 %) a na druhém místě Slováci (11,1 %).

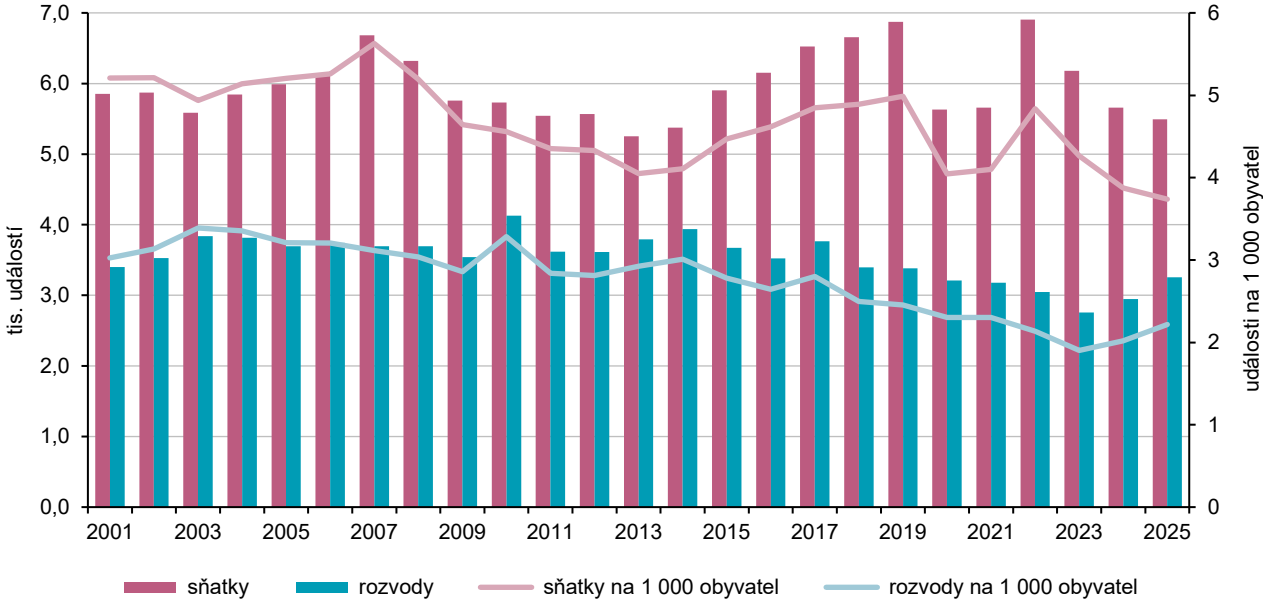
Sňatečnost

V roce 2025 bylo uzavřeno o pětinu méně sňatků než v předcovidovém roce 2022.

V roce 2025 bylo ve Středočeském kraji uzavřeno celkem 5 492 manželství, což bylo o 20,5 % méně než v roce 2022 a nejméně od roku 2015. Hodnota z roku 2025 byla dokonce nepatrně nižší než počet sňatků uzavřených v letech 2020 a 2021, což byly roky, kdy byla situace ovlivněna pandemií onemocnění covid-19. Oproti předcovidovému roku 2019, kdy bylo uzavřeno 6 872 sňatků, což byl nejvyšší počet uzavřených manželství od roku 1993, byl počet uzavřených sňatků v roce 2025 nižší o pětinu (o 20,1 %). Počet uzavřených manželství se ve Středočeském kraji snižoval plynule od roku 2008, což pokračovalo až do roku 2013, přičemž od tohoto roku je možné sledovat až do roku 2019 nárůst počtu uzavřených manželství. Do roku 2008 se pohyboval počet sňatků v přepočtu na tisíc obyvatel nad úrovní 5 ‰, poté nastal postupný pokles až na minimum v roce 2013 (4,0 ‰; hodnoty mezi 4,0 a 4,1 ‰ byly zaznamenány i v letech 2020, 2021 a 2014). Po pozvolném nárůstu dosáhl počet sňatků v přepočtu na tisíc obyvatel v roce 2019 ve Středočeském kraji hodnoty 5,0 ‰. Následkem protipandemických opatření v důsledku onemocnění covid-19 se v roce 2020 snížil počet nově uzavřených manželství meziročně o 18,1 % a v přepočtu na tisíc obyvatel dosáhl hodnoty 4,0 ‰, což bylo téměř stejně jako v roce 2021 (4,1 ‰). Rok 2022 zaznamenal nárůst na 4,8 ‰, v roce 2023 připadalo

na tisíc obyvatel 4,3 nově uzavřených manželství, zatímco na roky 2024 a 2025 připadaly vůbec nejnižší hodnoty (3,9 ‰ a 3,7 ‰).

Graf 1.9 Sňatky a rozvody ve Středočeském kraji

Relativně nejméně sňatků uzavírali v roce 2025 obyvatelé okresů Benešov a Praha-západ.

V přepočtu na tisíc obyvatel vykázal Středočeský kraj v roce 2025 čtvrtý nejnižší počet sňatků (4,3 ‰) mezi všemi kraji (relativně méně sňatků zaznamenaly jen kraje Zlínský, Pardubický a Vysočina). Okresy Benešov, Praha-západ a Beroun se v roce 2025 umístily na čtvrté, šesté a sedmé pozici mezi všemi okresy republiky v přepočtu počtu sňatků na tisíc obyvatel s nejnižšími hodnotami (3,46 ‰, 3,52 ‰ a 3,55 ‰). Na opačné straně se na čtvrté pozici okresů s nejvyšším počtem sňatků v přepočtu na tisíc obyvatel umístil okres Mladá Boleslav (3,99 ‰, 19. pozice s nejvyšším relativním počtem sňatků).

Mezi červnem a zářím byly uzavřeny téměř dvě třetiny všech sňatků roku 2025.

Během roku 2025 bylo ve Středočeském kraji uzavřeno nejvíce sňatků v červnu (19,4 % sňatků ze všech sňatků roku 2025), v srpnu (16,4 %), září (15,5 %) a červenci (12,2 %); v souhrnu byly během června až září uzavřeny téměř dvě třetiny všech manželství (63,4 %). Naopak v lednu bylo uzavřeno pouze 1,8 % sňatků, v únoru to bylo 2,3 %, v prosinci 2,6 % a v březnu 3,2 %. Z denního pohledu bylo nejvíce manželství uzavřeno během roku 2025 o sobotách 6. září (174 sňatků), 7. června (172 manželství) a 14. června (166 sňatků). Rekordním dnem s nejvyšším počtem uzavřených manželství byla od roku 1991, odkdy jsou k dispozici takto podrobná data, sobota 7. 7. 2007, kdy bylo uzavřeno ve Středočeském kraji 410 sňatků.

V porovnání s rokem 2001 se do roku 2025 zvýšil průměrný věk mužů i žen při vstupu do prvního manželství o 6,7 let a 7,0 roku.

Patrný je neustále se zvyšující věk novomanželů, ačkoliv nárůst se v posledních letech mírně zpomalil. V roce 2007 překročil průměrný věk svobodných ženichů (tj. při uzavření prvního sňatku) ve Středočeském kraji hranici 30 let, roku 2025 dosáhli muži vstupující do svého prvního manželství průměrného věku 34,3 let. U středočeských dosud neprovdaných nevěst byl v roce 2025 zaznamenán průměrný věk 31,8 let. Jak u mužů, tak i u žen, byl celorepublikový průměrný věk při uzavření prvního sňatku o 0,1 a 0,3 roku nižší než ve Středočeském kraji (u mužů činila v roce 2025 celorepubliková hodnota 34,2 roků, u žen 31,5 let). V porovnání s rokem 2001 se zvýšil průměrný věk mužů vstupujících do prvního manželství ve

Středočeském kraji o 6,7 roků, u žen to bylo o 7,0 let více. Ve dvou třetinách (67,1 %) případů byl v roce 2025 při uzavření sňatku starší muž, tento podíl byl v průběhu sledovaného období téměř stejný a pohyboval se okolo celorepublikové hodnoty (67,3 % v roce 2025). Každé desáté manželství (11,0 %) mělo v roce 2025 stejně staré novomanžele, ve více než pětině případů (21,9 %) byla nevěsta starší než ženich. Uzavírání manželství ve vyšším věku dokumentuje i snižující se zastoupení mladších věkových kategorií novomanželů. Zatímco v roce 2001 nepřesáhlo 62,0 % ženichů a 75,9 % nevěst (bez ohledu na pořadí manželství) svým věkem při uzavření sňatku hranici 30 let, v roce 2025 už to bylo pouze 23,8 % ženichů a 34,4 % nevěst.

Tři ze čtyř ženichů i nevěst byli při uzavírání manželství svobodní.

V roce 2025 byly přibližně tři čtvrtiny ženichů (72,9 %) a nevěst (73,5 %) při uzavírání manželství svobodných. Podíl manželství, do nichž vstupovali oba novomanželé svobodní (tzv. protogamních sňatků), činil v roce 2025 celkem 63,7 %. Muži vstupující do manželství mající české státní občanství se na celkovém počtu sňatků podíleli v roce 2025 z 89,9 %, u nevěst to bylo 89,1 %. Podíl manželství osob českého státního občanství se v čase snižuje, v roce 2018 činil u mužů 94,5 % a u žen 94,1 %. Podíl manželství, kde byli oba novomanželé českého státního občanství, dosáhl 83,6 %. Ženichy s jiným než českým státním občanstvím byli nejčastěji občané Ukrajiny (226), Slovenska (108), Velké Británie a Severního Irska a Německa (v obou případech 18), v případě nevěst to byla Ukrajina (349), Slovensko (101) a Rusko (29).

Rozvodovost

V roce 2025 byl ukončen rozvodem šestý nejnižší počet manželství od roku 2001. Index rozvodovosti v roce 2025 byl průměrný.

Ve Středočeském kraji bylo ukončeno v roce 2025 rozvodem 3 257 manželství, což byla v absolutním počtu šestá nejnižší a v přepočtu na tisíc obyvatel (2,2 ‰) čtvrtá nejnižší hodnota od roku 2001. Hodnota indexu rozvodovosti (59,3), který udává počet rozvodů na sto sňatků, se pohyboval okolo průměrné hodnoty za celé sledované období od roku 2001 (59,1). V absolutním vyjádření bylo nejvíce rozvodů ve Středočeském kraji v roce 2010, a to 4 130, v přepočtu na tisíc obyvatel pak v roce 2003 (3,39 ‰). Okresy Praha-východ a Nymburk a vykázaly v roce 2025 třetí a čtvrtou nejvyšší hodnotu hrubé míry rozvodovosti mezi všemi okresy v republice (2,47 ‰), hodnoty indexu rozvodovosti byly v těchto okresech dokonce nejvyšší ze všech okresů (okres Nymburk s hodnotou 66,4 a okres Praha-východ s 65,2). V rámci Středočeského kraje byla v roce 2025 nejnižší hodnota indexu rozvodovosti zaznamenána v okresech Rakovník (49,8) a Mělník (52,7).

Průměrný věk při rozvodu se od roku 2001 u obou pohlaví zvýšil o 8,4 roku u mužů a 8,2 let u žen.

Obdobně jako se zvyšoval průměrný věk při sňatku, docházelo i k vzestupu průměrného věku při rozvodu. V roce 2025 dosáhl průměrný věk při rozvodu 46,5 roků u mužů a 43,6 let u žen (při prvním rozvodu to bylo u mužů 44,7 let a 42,2 roků u žen). Mezi roky 2001 a 2025 se průměrný věk při rozvodu zvýšil u mužů o 8,4 roků, u žen to bylo o 8,2 roků více (v případě prvních rozvodů to bylo u mužů o 8,1 roku a u žen o 8,2 let více). Většina rozvedených manželství byla s nezletilými dětmi, dlouhodobě se tento podíl ve Středočeském kraji pohyboval kolem 60 až 62 %, přičemž v roce 2025 se jednalo o 60,7 % všech rozvodů. První rozvody se v roce 2025 na ukončených manželstvích podílely u mužů i u žen z 81,3 %, dlouhodobě se tento podíl pohybuje u obou pohlaví okolo 79 až 81 %.

Čtyři z deseti manželství byly rozvedeny po více než 15 letech trvání manželství.

Čtyři z deseti rozvodů (40,8 %) se v roce 2025 ve Středočeském kraji uskutečnilo v době 15 a více let uplynulých od uzavření manželství, pětina manželství (24,7 %) se rozváděla po trvání manželství v délce 5 až 9 let, nižší zastoupení (18,1 %) bylo patrné u rozvodů v délce trvání manželství mezi 10 a 14 lety a celkem 16,4 %

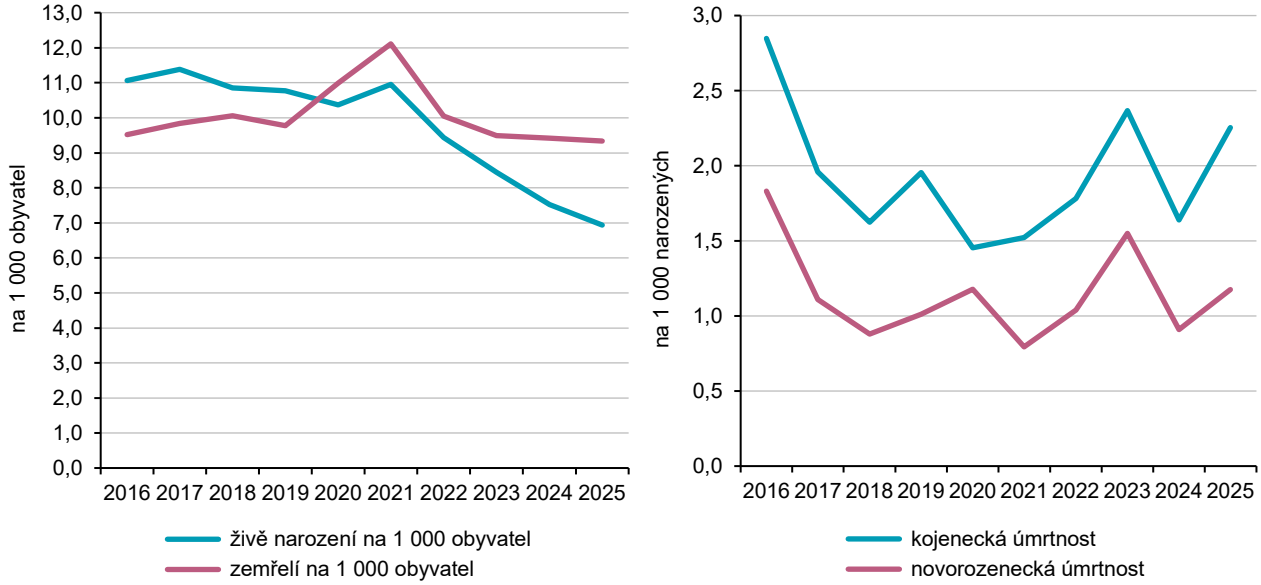
rozvodů bylo v délce trvání manželství nepřekračujícím 4 roky. Mezi lety 2001 a 2025 se nejvíce zvýšil podíl rozvodů manželství o délce nad 15 let (o 29,8 %), naopak zastoupení rozvodů s dobou trvání sňatků do čtyř let se snížilo o čtvrtinu (o 25,2 %), obdobně jako zastoupení rozvodů mezi 10 a 14 lety (o 17,4 %).

Porodnost a plodnost

Přelom tisíciletí byl v kraji ve znamení nízké plodnosti.

Zatímco mezi lety 1996 a 2000 se následkem odkládání plodnosti a dalších celospolečenských demografických změn narodilo ženám v kraji méně než 10 tis. dětí, v návaznosti na změny spojené s procesem suburbanizace a zvyšováním porodnosti, především té odložené, začal ve Středočeském kraji koncem devadesátých let minulého století počet živě narozených dětí pozvolna stoupat. Do kraje se začali stěhovat mladí lidé a především v zázemí Prahy začali zakládat své rodiny.

Graf 1.10 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost ve Středočeském kraji

V roce 2025 přišel na svět druhý nejnižší počet dětí od roku 2002, v přepočtu na počet obyvatel kraje byl počet narozených dětí vůbec nejnižší od vzniku kraje v roce 1960.

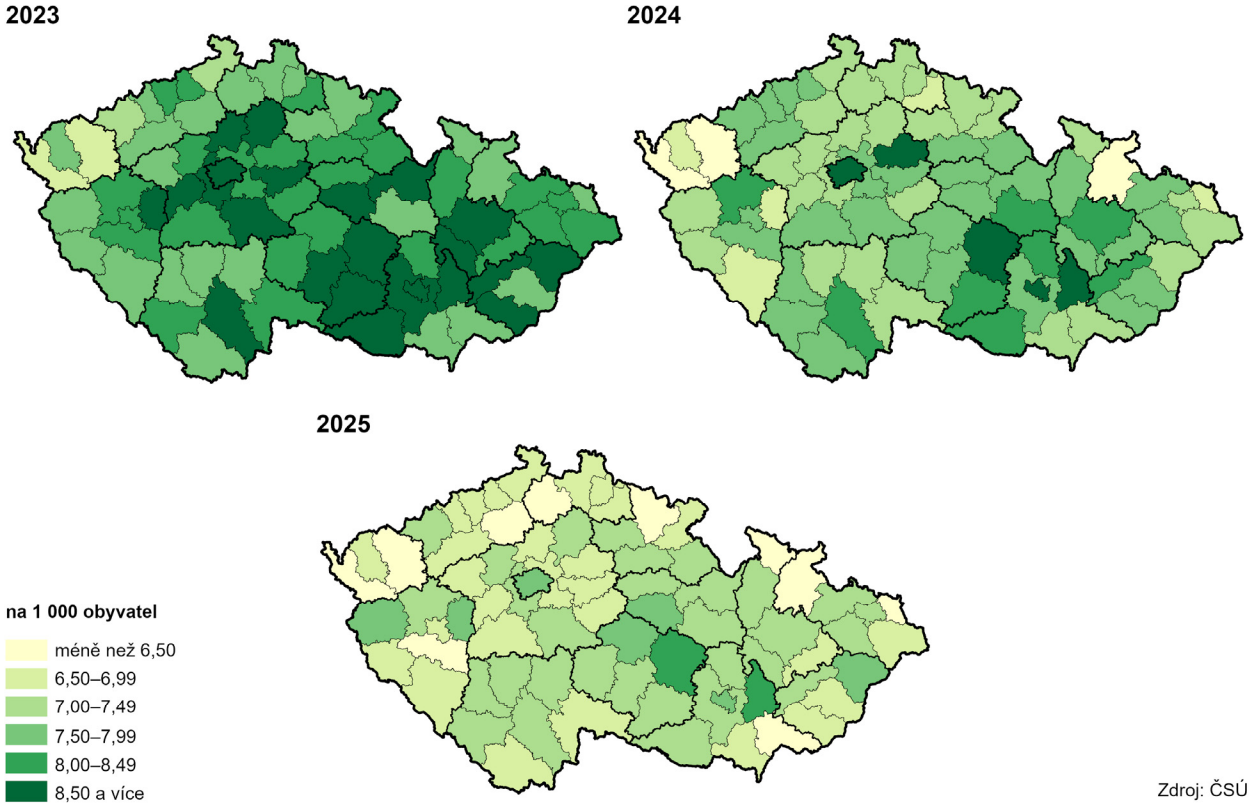
Meziroční nárůsty počtu živě narozených dětí je možné sledovat v souvislé řadě mezi lety 2000 a 2008, a to z 9,9 tis. na 15,2 tis. Na této hodnotě setrval počet živě narozených dětí až do roku 2010, vystřídaný (s výjimkou roku 2017, kdy přišlo na svět 15,3 tis. dětí) stagnací mezi lety 2011 a 2020, kdy se ročně narodilo mezi 14,2 a 14,8 tis. dětí. Nárůst počtu živě narozených dětí nastal v roce 2021, kdy se narodilo meziročně o 4,7 % dětí více (15,1 tis.). V následujících čtyřech letech však tento nárůst vystřídaly citelné meziroční poklesy (v roce 2022 o 10,9 %, v roce 2024 o 10,4 %, v roce 2023 o 9,0 % a v roce 2025 o 7,1 %), počet živě narozených dětí se do roku 2025 propadl na 10,2 tis., což byl nejnižší počet od roku 2002. V přepočtu na tisíc obyvatel (6,9 ‰) se jednalo o vůbec nejnižší hodnotu od vzniku kraje v roce 1960.

Hrubá míra porodnosti byla v roce 2025 mezi kraji šestá nejnižší.

Mezi lety 2012 a 2015 (a také v roce 2005) zaujímal Středočeský kraj druhé místo v počtu živě narozených dětí v přepočtu na tisíc obyvatel, v letech 2006 až 2011 byl Středočeský kraj z mezikrajského pohledu v případě hrubé míry porodnosti na prvním místě (v roce 2025 to bylo 6,9 ‰, což byla šestá nejnižší mezikrajská hodnota). Nejvíce živě narozených dětí v přepočtu na tisíc obyvatel zaznamenaly v roce 2025 okresy Kladno (7,12 ‰), Mladá Boleslav (7,06 ‰) a Benešov (7,05 ‰),

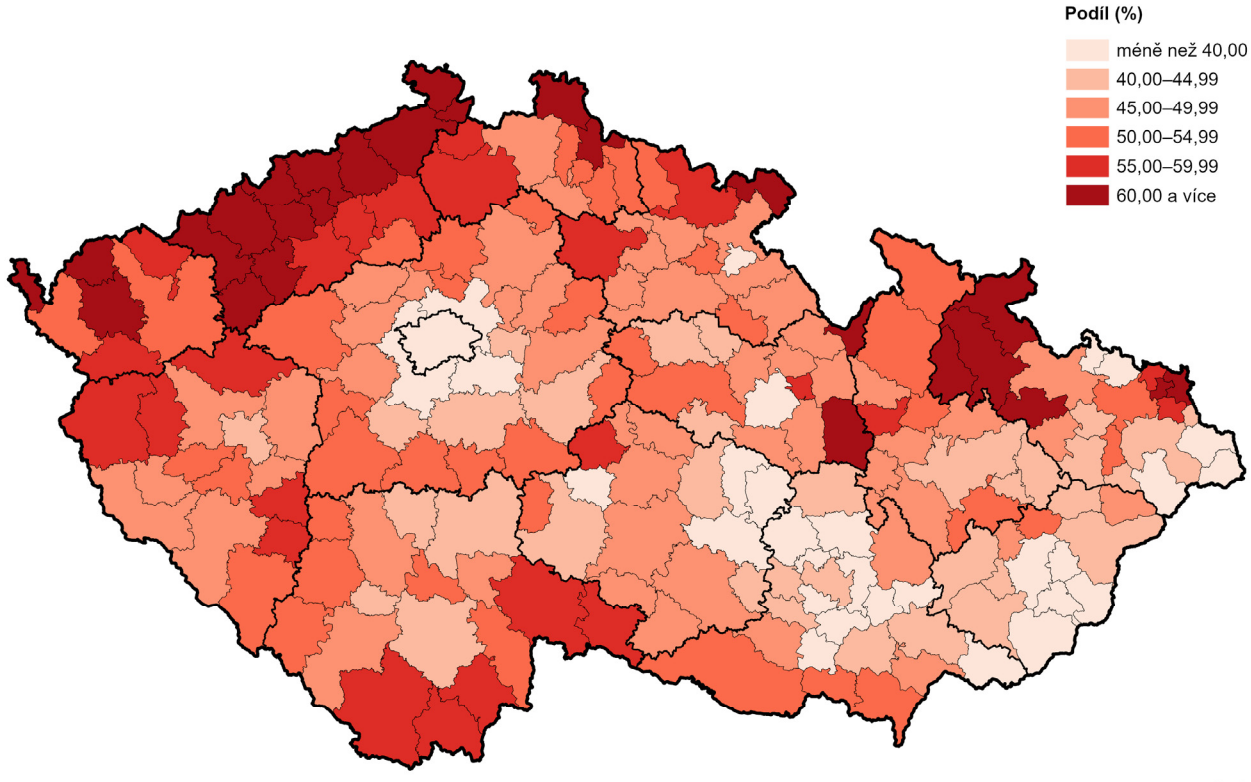
naopak nejnižší hrubou míru porodnosti vykázaly okresy Rakovník (6,59 ‰), Příbram (6,73 ‰) a Nymburk (6,76 ‰).

Kartogram 1.8 Živě narození v okresech v letech 2023 až 2025

Zdroj: ČSÚ

Kartogram 1.9 Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2025

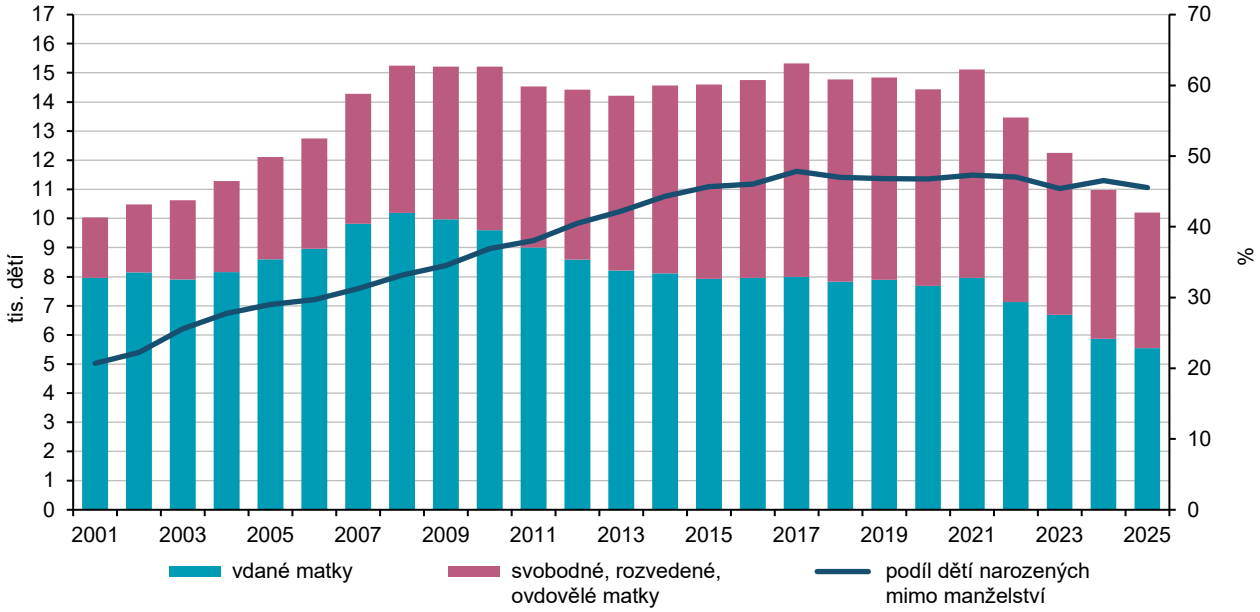

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší hodnota plodnosti byla zaznamenána v roce 2021 (1,90), což bylo nejvíce po roce 1988.

Úhrnná plodnost udává průměrný počet dětí připadající na jednu ženu ve věku 15 až 49 let za podmínek zachování plodnosti daného roku a lépe popisuje vývoj plodnosti při změnách (stárnutí) věkové struktury. Od roku 2002 zaznamenával ukazatel úhrnné plodnosti ve Středočeském kraji (po rekordně nízké úhrnné plodnosti nepřevyšující hodnotu 1,2 dítěte v letech 1996 až 2001) nárůst, který trval až do roku 2008, kdy dosáhl hodnoty 1,60. Poté následovaly tři meziroční poklesy a od roku 2012 byl u úhrnné plodnosti opět patrný nárůst, který přetrval až do roku 2017, kdy byla dosažena hodnota 1,79. V letech 2018 až 2020 se úhrnná plodnost pohybovala okolo hodnoty 1,75. Rekordních 1,90 dětí na ženu bylo dosaženo v roce 2021; naposledy připadalo v průměru více dětí na ženu ve Středočeském kraji v roce 1988.

Graf 1.11 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství ve Středočeském kraji

Úhrnná plodnost ve Středočeském kraji byla v roce 2021 v porovnání s celorepublikovými hodnotami nadprůměrná.

V roce 2021 byla hodnota úhrnné plodnosti ve Středočeském kraji v porovnání s celorepublikovou hodnotou (1,83) nadprůměrná a po Kraji Vysočina (1,94) nejvyšší mezi všemi kraji. Nejnižší úhrnná plodnost byla zaznamenána v roce 2021 v Karlovarském kraji (1,69), hl. m. Praze (1,71) a v Libereckém kraji (1,77). Po poklesu úhrnné plodnosti se v roce 2023 dostal Středočeský kraj s hodnotou úhrnné plodnosti 1,49 na šestou pozici (nejvyšší plodnost zaznamenal Kraj Vysočina s 1,57, nejnižší Praha s 1,31 dětmi na ženu). Citelný pokles úhrnné plodnosti pokračoval i v následujícím roce 2024, kdy se dostal Středočeský kraj s hodnotou úhrnné plodnosti 1,36 na šestou pozici (nejvyšší plodnost zaznamenal Kraj Vysočina s 1,49, nejnižší Karlovarský kraj s 1,15 dětmi na ženu).

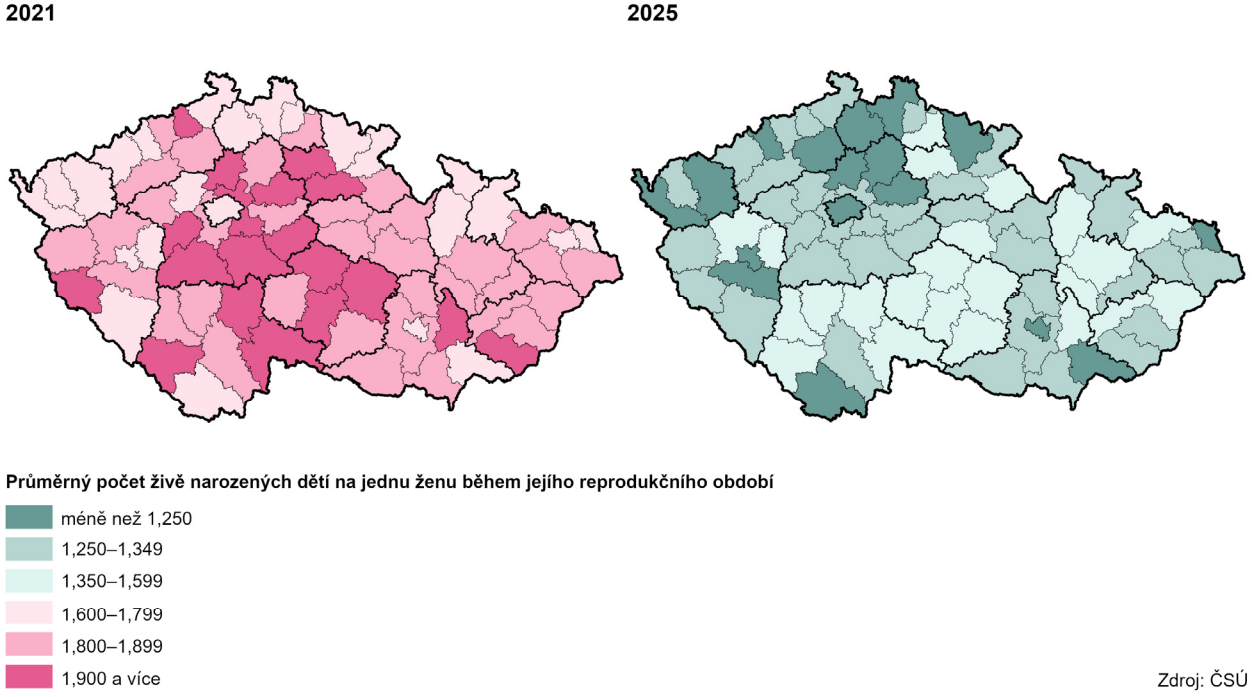
V roce 2025 dosáhla hodnota úhrnné plodnosti ve Středočeském kraji 1,27.

Do roku 2025 zaznamenala úhrnná plodnost další citelný pokles nejen ve Středočeském kraji, ale i v celé republice. V roce 2025 byla ve Středočeském kraji hodnota úhrnné plodnosti v porovnání s hodnotou za celou ČR (1,28) mírně podprůměrná (1,27), šestá nejnižší mezi kraji. Nejnižší úhrnná plodnost byla zaznamenána v roce 2025 v hl. m. Praze (1,15), v Karlovarském (1,16) a Plzeňském kraji (1,25), nejvyšší naopak v Kraji Vysočina (1,42), v Olomouckém (1,37) a Zlínském kraji (1,36).

Okres Benešov se v roce 2025 s úhrnnou plodností 1,35, nejvyšší v kraji, umístil až na 24. místě mezi všemi okresy ČR.

Nejvyšší hodnota úhrnné plodnosti byla v roce 2025 v rámci všech okresů Středočeského kraje zaznamenána v okrese Benešov (1,35), který však mezi všemi 77 okresy zaujímal až 24. pozici. Na dalších místech se z okresů Středočeského kraje umístily na 41. celorepublikové pozici okres Praha-západ (1,304), na 44. pozici to byl okres Příbram (1,297) a na 48. pozici Kutná Hora (1,293). Na opačné straně se nacházely s nejnižšími hodnotami okresy Nymburk s úhrnnou plodností 1,23 (sedmá pozice s nejnižší plodností mezi všemi okresy v ČR), Mělník (13. pozice s úhrnnou plodností 1,237), Mladá Boleslav s 1,242 (17. pozice).

Kartogram 1.10 Úhrnná plodnost v okresech v letech 2021 a 2025

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší úhrnná plodnost byla rekordní v roce 2021 v rámci kraje v okrese Mělník (1,99), nejnižší v okrese Kladno (1,76).

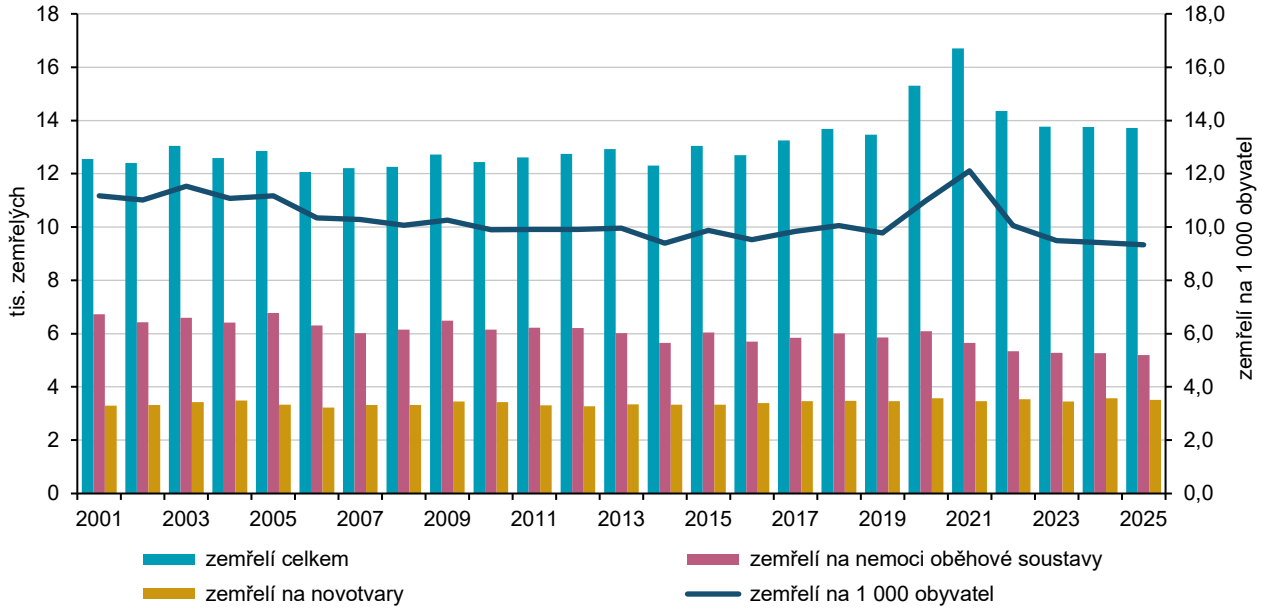
Postavení středočeských okresů v roce 2021, kdy byla zaznamenána nejvyšší plodnost po roce 1988, bylo z celorepublikového pohledu příznivější. Nejvyšší hodnota úhrnné plodnosti byla v roce 2021 v rámci všech okresů Středočeského kraje zaznamenána v okrese Mělník (1,99), který zaujímal po okresech Jihlava a Žďár nad Sázavou třetí pozici mezi všemi 77 okresy u nás, na dalších místech v kraji se umístily okresy Beroun (1,98) a Kutná Hora (1,97), na čtvrtém místě v rámci Středočeského kraje se nacházel okres Nymburk (1,95) a pátým byl okres Praha-východ (1,94). Na opačné straně byly s nejnižšími hodnotami okresy Kladno s úhrnnou plodností 1,76, Praha-západ, Rakovník (shodných 1,82), Kolín (1,84) a Mladá Boleslav (1,88). Kromě okresů Kladno, Praha-západ a Rakovník se všechny středočeské okresy kraje nacházely nad celorepublikovou hodnotou úhrnné plodnosti.

Průměrný věk matky při narození dítěte byl ve Středočeském kraji nejvyšší po Praze, Jihomoravském a Zlínském kraji.

U Středočeského kraje je možné sledovat obdobný celospolečenský trend posunování rodičovství do vyššího věku jako ve zbytku republiky. Průměrný věk matek při narození dítěte byl ve Středočeském kraji vyšší než celorepublikový průměr. Poprvé v roce 2013 překročil ve Středočeském kraji hranici 30 let (zatímco v celé republice to bylo až v roce 2017) a v roce 2023 dosáhl 30,8 let (v celé České republice to bylo 30,6 roků). To bylo po hl. m. Praze (32,0 let), Jihomoravském (31,0) a Zlínském kraji (30,9 roků) nejvíce ze všech krajů republiky. Nejnižší věk při narození dítěte byl zaznamenán v Ústeckém (29,2) a Karlovarském kraji (29,7 let),

což byly jediné kraje, u nichž nebyla překročena hranice 30 let. V dalším v pořadí, v Moravskoslezském kraji, to bylo 30,1 let.

Graf 1.13 Zemřelí ve Středočeském kraji

Na onemocnění covid-19 zemřelo v roce 2020 celkem 1,1 tis. osob, v roce 2021 celkem 2,8 tis. osob a v roce 2025 to bylo pouze 46 osob.

Nejvíce osob dlouhodobě umírá na nemoci oběhové soustavy, v roce 2025 se na celkovém počtu zemřelých osob ve Středočeském kraji tato příčina smrti podílela ze 37,9 %, přičemž ještě v roce 2014 to bylo 46,0 %. Následovali zemřelí na novotvary, kteří tvořili 25,6 % (v roce 2019 to bylo 27,1 %) všech zemřelých osob. Další nejčetnější příčinou smrti v letech 2020 až 2021, která se také stala důvodem poklesu zastoupení všech ostatních příčin smrti v těchto dvou pandemických letech, bylo onemocnění covid-19. Na tuto příčinu smrti zemřelo ve Středočeském kraji v roce 2021 celkem 2,8 tis. osob (16,8 % všech zemřelých v tomto roce), v roce 2020 zemřelo následkem tohoto onemocnění 1,1 tis. osob (7,3 % všech úmrtí v tomto roce), v roce 2022 to bylo 708 osob a v roce 2025 pouze 46 zemřelých. Další četnou příčinou smrti, která v čase vykazuje mírný nárůst zastoupení mezi zemřelými, je úmrtí na nemoci dýchací soustavy (z 5,7 % v roce 2014 na 7,6 % v roce 2025) a trávicí soustavy (z 3,8 % v roce 2014 na 4,3 % v roce 2025).

Podíl zemřelých v roce 2025 na novotvary byl ve Středočeském kraji v porovnání s ČR vyšší.

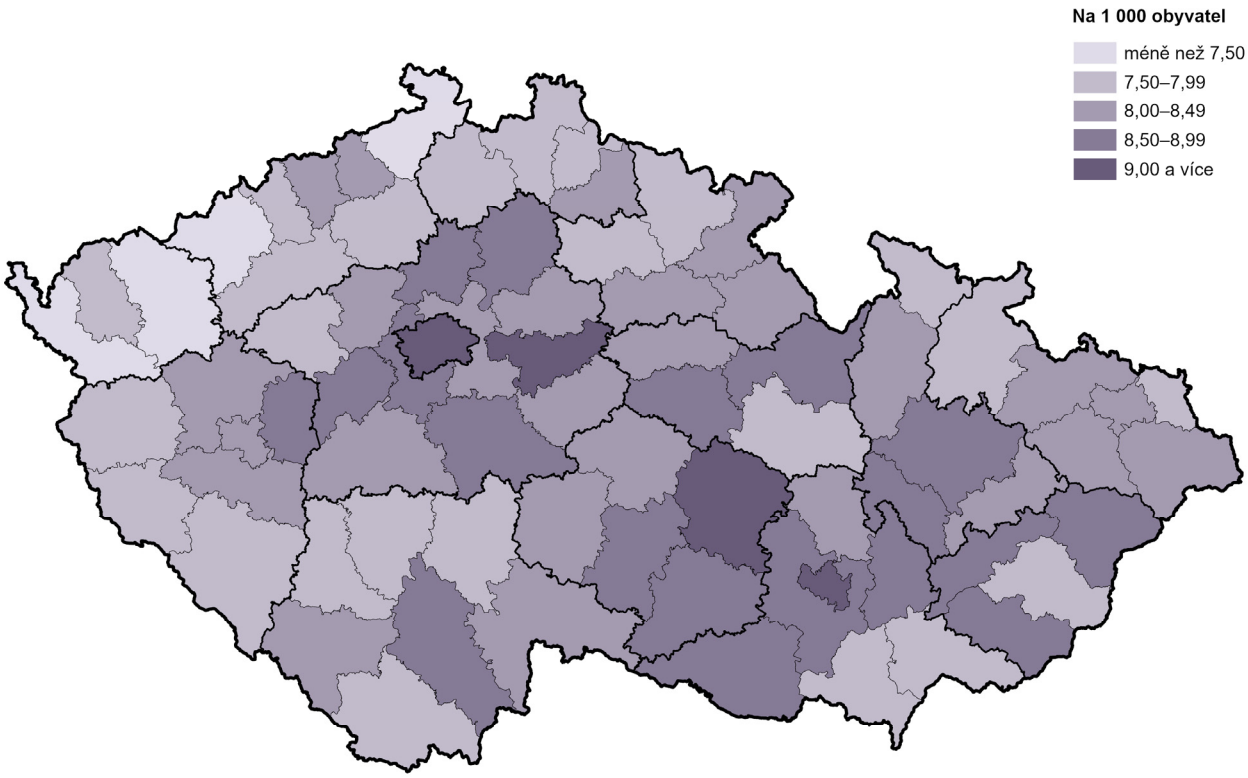
V případě příčiny smrti na nemoci oběhové soustavy vykázal Středočeský kraj v roce 2025 nepatrně vyšší podíl zemřelých než v celé republice (37,9 % ve Středočeském kraji vs. 37,2 % v celé ČR), u novotvarů byl (i z dlouhodobějšího pohledu let 2016 až 2025) v kraji podíl zemřelých s touto příčinou vyšší (25,6 %, v celé republice to bylo 25,0 %). Podprůměrné bylo ve Středočeském kraji zastoupení zemřelých osob na nemoci dýchací soustavy (7,6 % v kraji vs. 8,1 % v celé ČR) i trávicí soustavy (4,3 % ve Středočeském kraji vs. 4,7 % v celé ČR) soustavy. Ještě v roce 2021, kdy vrcholila vlna onemocnění covid-19, byl podíl zemřelých na toto onemocnění ve Středočeském kraji v porovnání s celorepublikovou hodnotou nižší (16,8 % vs. 18,2 %).

Podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy se v čase snížil.

Odhlédneme-li od let 2020 a 2021, ovlivněných pandemií onemocnění covid-19, je zřejmé, že zatímco u zemřelých na nemoci oběhové soustavy byl během let 2001 až 2019 patrný trend poklesu (z 51,8 % v roce 2001 na 43,4 % v roce 2019 a na

37,9 % v roce 2025), zastoupení zemřelých na novotvary stagnovalo mezi 25,6 % v roce 2015 a 27,7 % v roce 2004 (v roce 2025 to bylo 25,6 %).

Kartogram 1.11 Zemřelí v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

Úmrtnost mužů je zpravidla o polovinu vyšší než u žen. U obou pohlaví se v souhrnu mezi lety 2000 a 2025 snížila úmrtnost o 35,6 %.

Pro vyloučení změn ve věkové struktuře a pro hodnocení vývoje úmrtnosti je nejvhodnější použití standardizovaných hodnot, které mají jako standardizovanou populaci použito věkové složení fiktivní populace stanovené Eurostatem v roce 2012. Z výsledných hodnot je patrné, že mezi roky 2000 a 2025 došlo ve Středočeském kraji k poklesu celkové úmrtnosti o 35,6 % (u mužů to bylo o 33,8 % a u žen o 37,5 %). Úmrtnost mužů byla po celé sledované období přibližně o polovinu vyšší u mužů než u žen (nejvíce, o 58,5 %, to bylo v roce 2023, nejméně, o 44,5 %, pak v roce 2005); v roce 2025 byla úmrtnost mužů o 57,0 % vyšší než u žen. V porovnání s rokem 2021, který byl nejvíce ovlivněn úmrtností na onemocnění covid-19, dosáhl celkový pokles úmrtnosti do roku 2025 výše 25,5 %, u mužů to bylo o 25,4 %, u žen činil pokles 24,9 %.

Vyšší byl pokles standardizované úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy než u novotvarů.

Vyšší pokles byl zaznamenán u standardizované úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy, zde se mezi lety 2000 a 2025 snížila úmrtnost mužů o 51,4 % a u žen o 57,7 % (u obou pohlaví dohromady činil pokles 54,9 %), v případě úmrtnosti na novotvary byl naopak pokles vyšší u mužů (o 38,3 %) než u žen (o 31,5 %); v souhrnu za obě pohlaví byl tento pokles o třetinu (o 35,0 %).

U mužů se naděje dožití zvýšila mezi lety 2000 a 2025 více než u žen, a to o 5,73 roků (u žen to bylo o 4,78 roku).

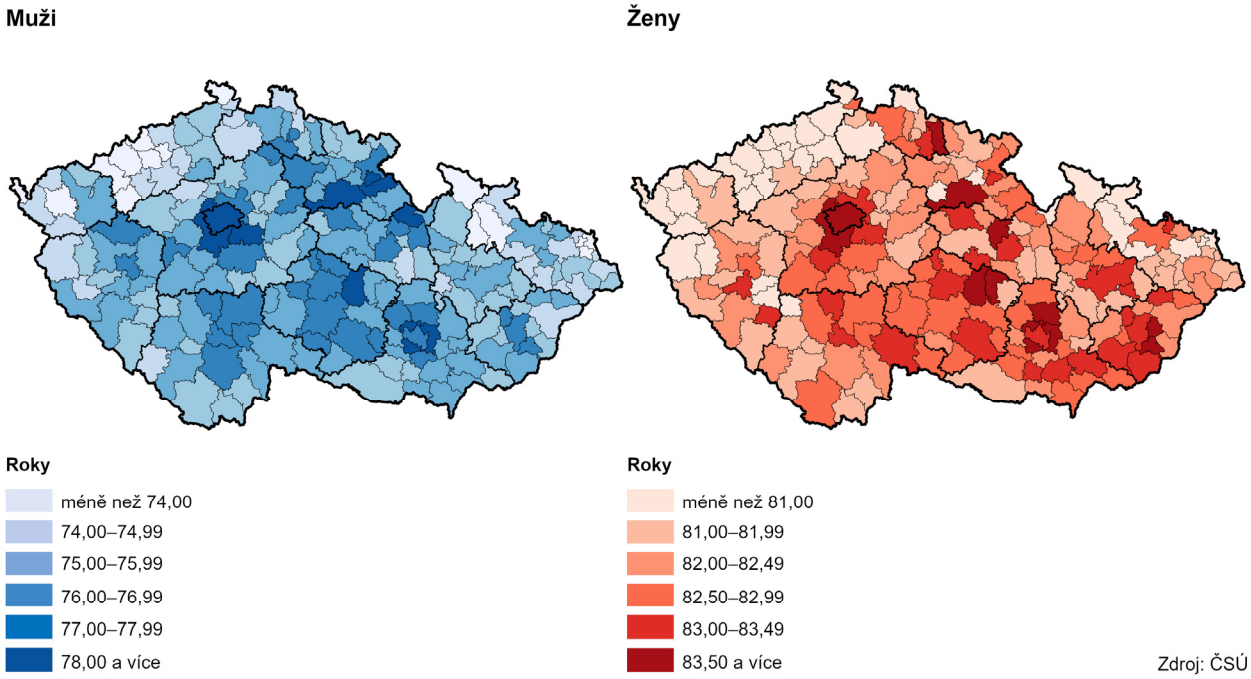
V období let 2024–2025 dosáhla naděje dožití při narození ve Středočeském kraji u mužů 77,76 let, což bylo o 5,73 roků více než v letech 2001–2002, kdy činila 72,03 roků. Vykompenzován byl již také pokles naděje dožití zaznamenaný v „covidových letech“, oproti rokům 2018–2019 se zvýšila naděje dožití při narození mužů o 1,44 roků. V případě žen bylo zvýšení naděje dožití nižší, během období let 2001–2002 a 2024–2025 se zvýšila její hodnota ze 78,40 let na 83,17 roků, tedy

o 4,78 roků. Oproti rokům 2018–2019 však byl nárůst u žen nižší než u mužů, a to 1,29 roku. Ve sledovaném období se tak snížil rozdíl mezi nadějí dožití při narození mužů a žen z 6,37 na 5,41 roků.

Postavení středočeských mužů mezi ostatními kraji se z pohledu naděje dožití zlepšovalo více než u žen.

Příznivější vývoj naděje dožití ve srovnání s celou republikou byl zaznamenán ve Středočeském kraji u mužů, u nichž docházelo také k rychlejšímu snižování rozdílu mezi krajskou a celorepublikovou hodnotou než v případě žen. Krajská hodnota naděje dožití mužů převyšuje hodnotu za celou Českou republiku od roku 2010, zatímco v případě žen je naděje dožití při narození ve Středočeském kraji vyšší v porovnání s celorepublikovou hodnotou zaznamenávána až od roku 2022 (s výjimkou roku 2024).

Kartogram 1.12 Naděje dožití při narození podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v letech 2021 až 2025

Naděje dožití mužů byla v roce 2025 mezi kraji pátá nejvyšší, u žen pak osmá nejvyšší.

V mezikrajském srovnání hodnot naděje dožití při narození si stojí středočeští muži lépe než ženy. Na žebříčku krajů zaujímali muži v období let 2024–2025 páté místo a naděje dožití byla přibližně o 0,4 roku vyšší než celorepublikový průměr. V případě naděje dožití žen se jednalo o hodnotu pohybující se okolo celorepublikového průměru, v období let 2024–2025 se Středočeský kraj zařadil na osmé místo.

Nejdelší střední délka života byla v Praze, nejkratší v Ústeckém kraji.

Nejvyššího věku se měli šanci dožít muži v hlavním městě Praze (79,22 let), v Královéhradeckém kraji (78,14 roků) a v Kraji Vysočina (77,92 let), nejméně pak v Ústeckém (75,39 let), Moravskoslezském (75,81 roků) a Karlovarském kraji (75,97 let). Nejdelší střední délka života žen byla zaznamenána také v hl. m. Praze (84,56 let), ve Zlínském (83,87 roků) a v Kraji Vysočina (83,81 let), na opačné straně se umístily kraje Ústecký (81,01 let), Karlovarský (81,72 roků) a Moravskoslezský (82,22 let).

Nejdéle žili muži v okresech Praha-západ a Praha-východ, kde se zároveň od roku 2001 zvýšila naděje dožití mužů

K dispozici jsou i hodnoty za okresy, které se v důsledku eliminace nahodilých výkyvů vypočítávají z hodnot úmrtnosti za roky 2021–2025. V případě okresů Středočeského kraje byla nejdelší střední délka života mužů zaznamenána v okresech okolo Prahy, a to v okresech Praha-západ (78,52 roků) a Praha-východ

nejvíce ze všech okresů republiky.

(77,78 let). Na opačné straně se umístily okresy Kladno s nadějí dožití mužů 75,41 roků a Kutná Hora se 75,72 lety. V zázemí Prahy byly navíc zaznamenány v rámci Středočeského kraje mezi obdobími let 2001–2005 a 2021–2025 nejvyšší nárůsty naděje dožití při narození. V případě okresu Praha-východ došlo ke zvýšení o 5,51 roků, což bylo zároveň i nejvíce ze všech okresů republiky, za nímž následoval celorepublikově druhý nejvyšší nárůst, a to v okrese Praha-západ, a to o 5,43 roků; třetí nejvyšší celorepublikový nárůst o 5,33 let zaznamenal okres Beroun a čtvrtý okres Příbram, a to o 5,18 roků. Nejmenší nárůst byl patrný v okresech Kutná Hora (o 2,87 roků, což byl také třetí nejnižší nárůst mezi všemi okresy republiky) a Mladá Boleslav (o 3,52 roků, 15. nejnižší nárůst mezi všemi okresy ČR).

Nejvyšší naději dožití žen měly okresy v zázemí Prahy, jejich postavení však bylo méně příznivé než u mužů.

Ve Středočeském kraji byla nejdelší střední délka života žen zaznamenána v okresech Praha-západ (83,48 roků, po hl. m. Praze nejvyšší hodnota v celé ČR), Praha-východ (83,15 let, 7. nejvyšší hodnota mezi českými okresy) a Příbram (82,95 roků). Na druhé straně se s nejnižší nadějí dožití umístily okresy Rakovník se střední délkou života žen 81,60 roků, s 81,73 lety následoval okres Nymburk a s 81,78 let okres Kutná Hora. Postavení středočeských okresů mezi všemi okresy republiky bylo v případě naděje dožití žen v porovnání s muži méně příznivé. Mezi obdobími let 2001–2005 a 2021–2025 byl zaznamenán nejvyšší nárůst naděje dožití žen v okrese Praha-východ (o 4,64 roků, nejvíce ze všech okresů republiky), v okrese Příbram dosáhlo zvýšení 4,55 roků (druhý nejvyšší nárůst mezi okresy ČR) a u okresů Beroun a Praha-západ to bylo 4,54 let. Nejnižší nárůst byl zaznamenán v okresech Kutná Hora (o 2,59 roků; šestý nejnižší v celé ČR) a Mladá Boleslav (o 3,13 let).

Stěhování

Přírůstek stěhováním byl v roce 2025 ve Středočeském kraji nejvyšší ze všech krajů.

V roce 2025 se do Středočeského kraje přistěhovalo celkem 44,1 tis. obyvatel a zároveň se z něj vystěhovalo 29,6 tis. osob. Počet přistěhovalých i vystěhovalých byl po hl. m. Praze druhý nejvyšší, a to jak v absolutních hodnotách, tak i v přepočtu na tisíc obyvatel (30,0 ‰, resp. 20,2 ‰). Druhý nejvyšší byl i objem stěhování (73,7 tis.), migrační přírůstek byl však mezi kraji nejvyšší a dosáhl 14,4 tis. osob (v Praze to bylo 10,4 tis.).

Roky 2023 až 2025 zaznamenaly oproti rekordním hodnotám z roku 2022 citelný pokles přistěhovalých a zároveň zvýšení počtu vystěhovalých.

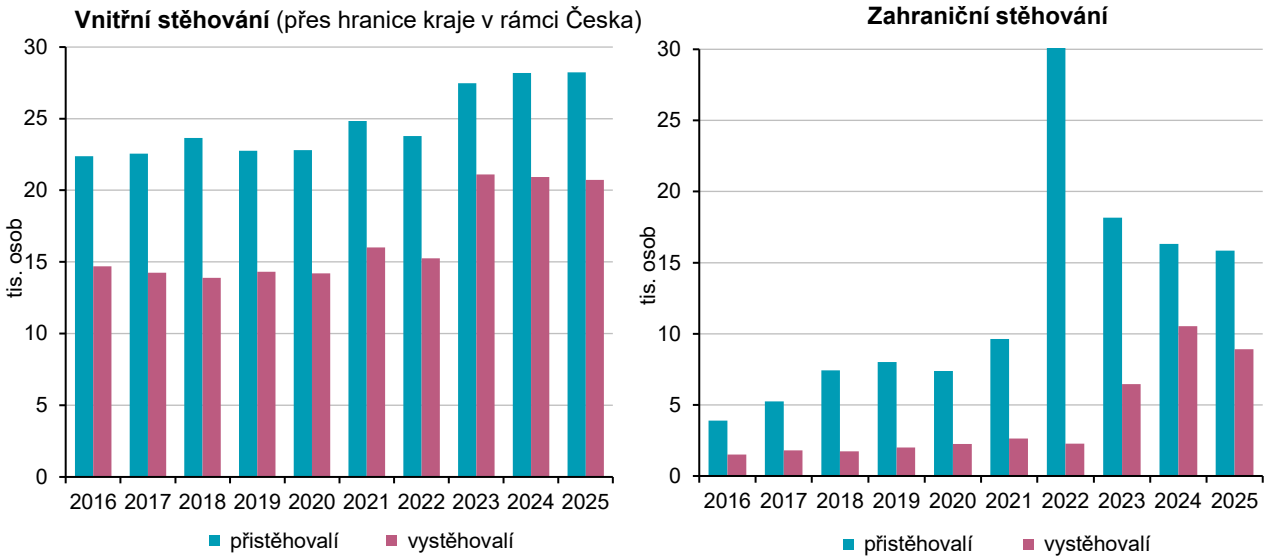
Do Středočeského kraje se v roce 2025 přistěhovalo oproti rekordnímu roku 2022 o 37,9 % méně osob (obdobné poklesy oproti roku 2022 zaznamenaly i předcházející roky 2023 a 2024), zatímco vystěhovalých bylo o 69,1 % více. Přírůstek obyvatel stěhováním zajišťovalo v roce 2025 z 48,0 % saldo stěhování ze zahraničí (6 931 osob), přistěhovalectvím z ostatních krajů přibylo nových obyvatel nepatrně více, a to 7 505. Saldo vnitřního stěhování bylo oproti rekordnímu roku 2022 o 11,9 % nižší, zatímco v případě přírůstku zahraničním stěhováním byl zaznamenán pokles o 84,6 %.

Nejvyšší objem stěhování, jakož i migrační přírůstek byl zaznamenán v roce 2022

V souvislosti s příchodem osob z válkou zasažené Ukrajiny zaznamenal nejvyšší počet přistěhovalých osob Středočeský kraj v roce 2022, a to 71,0 tis. osob. S odstupem druhý nejvyšší počet přistěhovalých osob byl zaznamenán v roce 2007, a to 43,1 tis. osob, následně jejich počty postupně klesaly a počínaje rokem 2011 se ustálily na hodnotách okolo 25 tis. osob ročně. Počet vystěhovalých byl nejvyšší v roce 2024, kdy se z kraje vystěhovalo 31,5 tis. osob. Mezi roky 2008 a 2022 se počet vystěhovalých obyvatel ze Středočeského kraje pohyboval mezi 13,9 tis. a 17,5 tis. ročně, v letech 2023 až 2025 pak mezi 27,6 a 31,5 tis. Migrační přírůstek dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2023 (53,4 tis.), následovaný roky 2008 (25,9 tis. osob) a 2007 (24,5 tis.). Po následném poklesu se (s výjimkou roku 2022) mezi roky 2012 a 2025 pohyboval přírůstek stěhováním mezi 9,2 tis, a 18,1 tis. osobami, což

byla hodnota z roku 2023 a zároveň (opět s výjimkou roku 2022) nejvyšší hodnota od roku 2008. Rok 2025 zaznamenal přírůstek stěhováním ve výši 14,4 tis. obyvatel.

Graf 1.14 Migrace ve Středočeském kraji

V roce 2022 získal kraj 5,3násobně více obyvatel stěhováním ze zahraničí než z ostatních částí ČR.

Vliv zahraničního stěhování na celkové saldo stěhování se průběžně poměrně citelně měnil. Nejvyššího přírůstku stěhováním se zahraničím bylo dosaženo v letech 2022 (53,5 tis.), 2007 (14,3 tis.), 2023 (11,7 tis.) a 2008 (10,9 tis.). V letech 2022, 2023 a 2007 dokonce převýšilo saldo stěhování se zahraničím nad přírůstkem stěhování s ostatními regiony České republiky (v roce 2022 téměř 5,3násobně, v roce 2023 o 84 % a v roce 2007 o 39 %). V roce 2007 se podílelo saldo stěhování se zahraničím na celkovém přistěhovalectví Středočeského kraje z 58,2 %, v roce 2023 to bylo 64,7 %, v rekordním roce 2022 pak 84,1 %.

Nejvyšší saldo stěhování bylo v roce 2025 u osob z Ukrajiny, Filipín, Slovenska a Mongolska.

Přistěhovalí ze zahraničí byli z pohledu státního občanství v roce 2025 nejčastěji Ukrajinci (72,1 % ze všech přistěhovalých osob ze zahraničí), Slováci tvořili 5,3 % přistěhovalých, na další pozici byli Filipínci (4,2 % všech přistěhovalých), Mongolové (2,9 %), Číňané (1,5 %) a Vietnamci (1,2 %). U vystěhovalých osob do ciziny bylo nejvíce Ukrajinců, kteří tvořili 77,0 % z celkového počtu vystěhovalých do ciziny, na druhém místě se umístili Slováci s podílem 4,5 %, třetí byli občané České republiky (3,0 %), následovali občané Mongolska (1,6 %) a Moldavska (1,4 %). Celkem u devíti státních občanství dosáhl přírůstek stěhováním za rok 2025 více než sto osob: Ukrajina (4 560 osob), Filipíny (579 osob), Slovensko (439 osob), Mongolsko (320 osob), Čína (168 osob), Uzbekistán (147 osob), Vietnam (129 osob), Indie (123 osob) a Rumunsko (109 osob).

U stěhování je až do roku 2017 patrný klesající trend u zastoupení mužů mezi stěhujícími se osobami.

Mezi roky 2001 a 2009 se ve Středočeském kraji zastoupení mužů na celkovém počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob (tj. na objemu stěhování) pohybovalo nad 50% hranicí (nejvíce to bylo 58,6 % v roce 2003, na počtu přistěhovalých se tento rok podíleli muži 57,4 %, na vystěhovalých pak 60,6 %). Nadpoloviční zastoupení mužů na objemu stěhování je možné sledovat také mezi roky 2018 a 2021 a rovněž v roce 2025. V souhrnu let 2000 až 2025 bylo saldo stěhování, tj. rozdílu přistěhovalých a vystěhovalých, nepatrně vyšší u žen (194,3 tis.) než u mužů (190,1 tis.). Přistěhovalectví mužů v porovnání s ženami v rekordním roce 2022 pokleslo, především v důsledku zahraničního stěhování, v němž dominovaly ženy (z 57,8 %) na 44,6 %. V roce 2025 se muži na počtu přistěhovalých osob podíleli

z 59,5 %. Obdobně jako v případě přistěhovalých osob to bylo i u vystěhovalých, u nichž je možné sledovat pokles z 61,0 % v roce 2003 na 48,9 % v roce 2017, v roce 2021 bylo vystěhovalých mužů opět více než polovina (53,4 %), což pokračovalo i v letech 2022 (53,7 %) a 2023 (50,1 %), v letech 2024 a 2025 ale byl podíl mužů pod 50% hranicí (47,5 % resp. 49,5 %).

Kraj získal v roce 2025 nejvíce osob ve věku 20 až 24 let a ve věku do 4 let.

Vysoký podíl mezi přistěhovalými tvořily děti do 14 let. V roce 2025 se jednalo o 16,5 % všech přistěhovalých (v roce 2022 to bylo dokonce 24,7 %), což potvrzuje skutečnost, že Středočeský kraj získává stěhováním především mladé rodiny s dětmi, a to nejen z ostatních částí republiky, ale i ze zahraničí. V této věkové kategorii dětí dosáhl ve Středočeském kraji v roce 2025 přírůstek stěhováním ve výši 2,88 tis. osob, což představovalo na celkovém přírůstku stěhováním podíl 19,9 % a jednalo se tak řádově o vyšší přírůstek v porovnání s ostatními kraji republiky. Věková skupina dětí do 4 let věku dosáhla v roce 2025 v případě Středočeského kraje druhý nejvyšší migrační přírůstek (1,85 tis. dětí, více v rámci všech pětiletých skupin zaznamenala pouze věková skupina 20- až 24letých, a to 2,43 tis. osob). Vysoké přírůstky byly patrné také u skupiny 35- až 39letých (saldo ve výši 1,79 tis. osob), 15- až 19letých (1,77 tis. osob) a u 30- až 34letých (1,64 tis. osob). Kladné saldo stěhování zaznamenala i věková skupina osob starších 65 let (1,47 tis.).